

**BUGÜNE DEK TOPLANAN ÇALIŞMA MECLİSİ
TARİHİ VE GÜNDEMİ**

I- ÇALIŞMA MECLİSİ

1947

II- ÇALIŞMA MECLİSİ

- 15/02/1954 - 19/02/1954

- İş akdinin feshi mevzuunun işçi ve işveren bakımlarından ortaya koyduğu meseleler;

- Kollektif mukaveleler ve bu mukavelelerin çalışma hayatımıza sağlayacağı menfaatler;

- Asgari ücret mefhumu ve asgari ücretlerin tesbiti esasları;

- İş Kanunu'nun işçi sayısı ve işkolları bakımından şümul sahasının tesbitinde nazara alınabilecek esaslar;

- Tarım İş Kanunu'nun ana hatları üzerinde ilk hazırlık çalışmaları;

- Sendikalar Kanunu tatbikatının ortaya koyduğu meseleler üzerinde çalışmalar;

- Mahiyetleri itibariyle hususiyet arzeden bazı işkollarına ait iş müddetleri;

- İşçilerin işyerlerinde iş kazalarıyla meslek hastalıklarına karşı korunmaları mevzuunda işçilerin ve işverenlerin işbirliği yapmaları;

- Yıllık ücretli izin mevzuunda yapılmış bulunan hazırlıkların ana hatları.

III- ÇALIŞMA MECLİSİ

- 22-29/01/1962

- Toplu Sözleşme Grev ve Lokavt Hakları

IV- ÇALIŞMA MECLİSİ

1965

**8. ÇALIŞMA
MECLİSİ
Nisan 1992**

V- ÇALIŞMA MECLİSİ

- 24-26/11/1971

- İstihdam

VI- ÇALIŞMA MECLİSİ

1977 - Kıdem Tazminatı Fonu

VII- ÇALIŞMA MECLİSİ

- 16/07/1984

- Kıdem Tazminatı Fonu

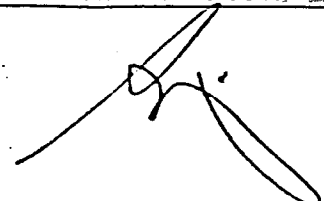
VIII- ÇALIŞMA MECLİSİ

- 27-28/04/1992

- İşsizlik Sigortası

27-28/NİSAN/1992 TARİHLERİNDE YAPILACAK
ÇALIŞMA MECLİSİ'NE KATILACAK İŞÇİ TEMSİLCİLERİ

SIRA NO.	İ Ş K O L U (SENDİKA) İŞÇİ TEMSİLCİLERİ	Ü N V A N
1	TARIM-İŞ + Asil - Sabri ÖZDEŞ Yedek- Mehmet CEYLAN	Genel Başkan Genel Sekreter
2	MADEN-İŞ + Asil - H.Hüseyin KAYABAŞI Yedek- Şemsi DENİZER	T.MADEN-İŞ GENEL MADEN-İŞ
3	PETROL-İŞ Asil - Münir CEYLAN Yedek- Hüseyin DOĞDU	Genel Başkan Genel Sekreter
4	TEKGIDA-İŞ + Asil - Orhan BALTA + Yedek- Hüseyin KARAKOÇ	Genel Başkan Genel Sekreter
5	ŞEKER-İŞ Asil - Hikmet ALCAN Yedek- Ömer ÇELİK	Genel Başkan Genel Sekreter
6	TEKSİF + Asil - Şevket YILMAZ Yedek- Sait BÜRÇÜN	Genel Başkan Genel Başkan Vekili
7	DERİ-İŞ + Asil - İ.Yener KAYA Yedek- Selâhattin GÖKDEMİR	Genel Başkan Genel Sekreter
8	AĞAÇ-İŞ Asil - Güral ERÇAKIR Yedek- Kazım YILDIRIM	Genel Başkan Genel Sekreter
9	SELULOZ-İŞ Asil - Fikri KARAKADILAR Yedek- Mithat SARI	Genel Başkan Genel Sekreter
10	BASIN-İŞ + Asil - A.Ekber GÜVENÇ Yedek- Zeynel GÖBEL	Genel Başkan Genel Sekreter
11	BANKA-SİGORTA + Asil - Metin TIRYAKIOĞLU + Yedek- Turgut YILMAZ	BASİSEN BASS
12	ÇİMSE-İŞ + Asil - Tamer ERALAN Yedek- İbrahim EREN	ÇİMSE-İŞ KRİSTAL-İŞ
13	TÜRK METAL + Asil - Mustafa ÖZBEK <i>Salih Kılıç</i> Yedek- Behzat ERDAL	Genel Başkan Genel Başkan Vekili
14	DOKGEMİ-İŞ + Asil - Nazım TUR + Yedek- Ali Güven	Genel Başkan Genel Sekreter

S.NO.	İSKOLU(SENDİKA)	İŞÇİ TEMSİLCİLERİ	DNVAN
15	YOL-İŞ	+ Asil - Bayram MERAL Yedek- Tevfik ÖZÇELİK	Genel Başkan Genel Sekreter
16	TES-İŞ	+ Asil - Faruk BARUT Yedek- Mahmut ÖZONUR	Genel Başkan Genel Başk.Vekili
17	TEZ KOOP-İŞ	+ Asil - Ahmet TAMER Yedek- Ahmet BALAMAN	TEZKOOP-İŞ KOOP-İŞ
18	TÜMTİS	Asil - Sabri TOPÇU Yedek- Yurdal ŞENOL	Genel Başkan Genel Sekreter
19	DEMİRYOL-İŞ	Asil - Enver TOÇOĞLU + Yedek- Nurettin GİRGINER	Genel Başkan Genel Sekreter
20	T.DENİZCİLER	+ Asil - Mecit GÖNEYSU Yedek- Mustafa YÖNDEM	Genel Başkan Yard. Genel Sekreter
21	HAVA-İŞ	Asil - Atılay AYÇIN Yedek- Şafak KURNAZ	Genel Başkan Genel Sekreter
22	LİKAT-İŞ	+ Asil - Melih Hüsni YILMAZ Yedek- Ekber FIRAT	Genel Başkan Genel Sekreter
23	HABER-İŞ	Asil - Tevfik ALTINTAŞ Yedek- Mehmet AKBAL	Genel Mali Sekreter Genel Eğt.Sekreter
24	SAĞLIK-İŞ	+ Asil - Mustafa BAŞOĞLU Yedek- Savaş BENLİ	Genel Başkan Genel Başkan Yard.
25	TOLEYİS	+ Asil - Cemal BAKINDI Yedek- Durmuş TOPRAK	Genel Başkan Genel Sekreter
26	HARB-İŞ	Asil - Kenan DURUKAN + Yedek- Mustafa ALPDÜNDAR	Genel Başkan Genel Başkan Yard.
27	TGS	Asil - Orhan ERİNÇ + Yedek- Ziya SONAY	Genel Başkan Genel Sekreter
28	BELEDİYE-İŞ	Asil - Fuat ALAN Yedek- Hasan SOYSAL	Genel Başkan Genel Başkan Yard.

8. ÇALIŞMA MECLİSİNE KATILACAK
İŞVEREN TEMSİLCİLERİ

ASİL ÜYELER

+1. Refik BAYDUR

TİSK Yönetim Kurulu Başkanı
Fidan Sitesi Ali Sami Yen Sok.
Aktar Apt. No.9 D.6,7,8
80270 Gayrettepe - İSTANBUL

2. Ali NİZAMOĞLU

TİSK Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Otel Niza - Park
Kore Şehitleri Cad. Mithat Ulu Ünlü Sok., 19/1
Zincirlikuyu - İSTANBUL

3. Nihat YÜKSEL

TİSK Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Atatürk Cad. No.3
Sabancı İş Merkezi K.1
01060 Dört Yol - ADANA

+4. Erdoğan KARAKOYUNLU

TİSK Yürütme ve Yönetim Kurulu Üyesi
Koç Holding A.Ş.
Nakkaştepe Azizbey Sok., No.1
81207 Kzguncuk - İSTANBUL

+5. Alaaddin KAYIHAN

TİSK Yürütme ve Yönetim Kurulu Üyesi
T.P.A.O. Genel Müdürlüğü
Mustafa Kemal Mah. 2.Cad. MTA Karşısı
ANKARA

6. Nazım DÜZENLİ

TİSK Yürütme ve Yönetim Kurulu Üyesi
İtihat Değirmencilik T.A.Ş.
Karaköy Ömer Abet Han, 111/115 K.1
İSTANBUL

+7. Fethi SARIOĞLU

TİSK Yürütme ve Yönetim Kurulu Üyesi
Sartaş Ağaç San. ve Tic.A.Ş.
Soğanpazarı Cad. No. 24
ADAPAZARI

+8. Mesut EREZ

TİSK Yönetim Kurulu Üyesi
ESBANK
İdare Meclisi Başkanı
Tepebaşı - İSTANBUL

9. Hulusi ÇETİNOĞLU

TİSK Yönetim Kurulu Üyesi
BORUSAN Holding A.Ş.
Meclisi Mebusan Cad., 101
80040 Salıpazarı - İSTANBUL

10. Adnan ÇAĞLAYAN

T.Cam, Çimento ve Toprak Sanayii
İşverenleri Sendikası
Yönetim Kurulu Başkanı
Gümüşsuyu, İnönü Cad. No.77
Ankara Palas K.3 D.10
80090 Taksim - İSTANBUL

11. Abdurrahman YALÇIN

T.Maden, Enerji ve Hizmet Sektörü Kamu
İşverenleri Sendikası (TÜRK KAMUSEN)
Yönetim Kurulu Başkanı
Karanfil Sokak, 69
06650 Kızılay - ANKARA

12. İlhan TANYER
T.Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü
Kamu İşverenleri Sendikası (TÜHİS)
Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Karanfil Sokak, 69
Kızılay - ANKARA
13. Selahattin ÇAKMAKOĞLU
T.Şeker Sanayii İşverenleri Sendikası
Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Mithatpaşa Cad., 14
06043 ANKARA
- +14. Kubilay ATASAYAR
TİSK Genel Sekreteri
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA
15. Sema SERÇE
T.Gıda Sanayii İşverenleri Sendikası
Genel Sekreteri
Meşrutiyet Cad. Aslı Han A Blok No.18 K.3-4
80070 Galatasaray - İSTANBUL
- +16. Ercüment KILIÇBAY
T.İnşaat, Tesisat Müteahhitleri
İşveren Sendikası (İNTES)
Genel Sekreteri
Ahmet Mithat Efendi Sokak, 21/1-2
Çankaya - ANKARA
- +17. Dr.Naci ÖNSAL
Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası
(KAMU-İŞ) Genel Sekreteri
Ziya Gökalp Cad., 21/2
Yenişehir - ANKARA
- +18. Dr.Vefik EVİN
T.Metal Sanayicileri Sendikası (MESS)
Genel Sekreteri
Abidei Hürriyet Cad. Mecidiyeköy Yolu,
Boydaş Apt. No.268/4-5
80270 Şişli - İSTANBUL
- +19. Metin YILMAZ
T.Maden, Enerji ve Hizmet Sektörü Kamu
İşverenleri Sendikası (TÜRK KAMUSEN)
Genel Sekreteri
Karanfil Sokak, 69
06650 Kızılay - ANKARA
- +20. Hülya TARAKÇIOĞLU
T.Selüloz, Kağıt ve Kağıt Mamülleri Sanayii
İşverenleri Sendikası
Genel Sekreteri
Büyükdere Cad. Çınar Apt. No.95/11
80300 Mecidiyeköy - İSTANBUL
- +21. Ercüment RONA
T.Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası
Genel Sekreteri
Vişnezade Cami Meydanı, Efe Apt. No.2/10
80680 Beşiktaş - İSTANBUL
- +22. Bekir UZUN
T.Toprak, Seramik, Çimento ve Cam Sanayii
İşverenleri Sendikası
Genel Sekreteri
Büyükdere Cad. Yonca Apt. B Blok No.151/29-3.
80300 Mecidiyeköy - İSTANBUL
- +23. İlhan GÖÇER
TİSK Genel Sekreter Yardımcısı
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

+ 24. Önder AKYÜZ

TİSK Hukuk Müşaviri
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

+ 25. Nurseli TARCAN

TİSK Hukuk Müşaviri
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

+ 26. Nihal YILDIRIM MIZRAK

TİSK Araştırma Müdürü
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

27. Bülent PİRLER

TİSK Yönetim Kurulu Raportörü
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

+ 28. Esra BELEN

TİSK Araştırma Uzmanı
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

YEDEK ÜYELER

1. Zübeyde ÇELEBİOĞLU

TİSK Araştırma Uzmanı
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

+ 2. Ferhat İLTER

TİSK Araştırma Uzmanı
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

+ 3. Emel ÇOPUR

TİSK Araştırma Uzmanı
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

4. Nilüfer AGAN

TİSK Araştırma Uzmanı
Meşrutiyet Cad. No.1 K.4-5
06650 Kızılay - ANKARA

T. C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI

Sayı : B.30.0.APK.0.00.00.01/09- 3961-
Konu : 8.Çalışma Meclisi

Bilkent / ANKARA
ÇOK İVEDİ
SÜRELİ

24.04.92* 6567

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına
(Çalışma Genel Müdürlüğü)

İlgi: 27 Mart 1992 tarih ve B.13.0.ÇGM.0.0.5.00.02-642/4459-010400
sayılı yazıları.

27-28 Nisan 1992 tarihinde saat 10.00'da 8. Çalışma Meclisinin "İşsizlik Sigortası" konusunu ele almak üzere Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Konferans Salonunda toplanacağı ve toplantıya üniversitelerin iş hukuku, sosyal ekonomi, sosyal siyaset, iş fiziolojisi, iş sağlığı, işçi sağlığı ve iş güvenliği, iş mühendisliği ve gündemdeki konularla ilgili dallardan beş öğretim üyesinin katılmasının öngörüldüğüne ilişkin ilgide kayıtlı yazıları Gazi, Ankara, Orta Doğu Teknik, Hacettepe ve Bilkent Üniversiteleri Rektörlüklerine iletilmiş olup, söz konusu toplantıya katılacak öğretim üyelerinin adı-soyadı ve adresleri ekte belirtilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Uygur TAZEBAY
Başkan Vekili

Ek: 1 Sh.

Adı-SoyadıAdresi

†-Prof.Dr.Kâmil TURAN

Gazi Üniversitesi
İkt.ve İda.Bil.Fak.Çalışma Eko.ve End.
İliş.Böl.ve İş Hukuku ve Sosyal Gv.
Hukuku Anabilim Dalı Başkanı

†-Prof.Dr.Sarçer SÜZEK

Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

†-Yrd.Doç.Dr.Nurhan SÜRAL

Orta Doğu Teknik Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Çalışma Eko.ve End.İliş.Bölümü
Öğretim Üyesi

-Doç.Dr.Kuter ATAÇ

Hacettepe Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İkt.Gel.ve Ulus.İkt.Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

-Doç.Dr.Erinç YELDAN

Bilkent Üniversitesi
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler
Fakültesi Dekan Yardımcısı

T. C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI

Sayı : EİUE-III/ 1002 - 287
Konu : 8. Çalışma Meclisi
Toplantısı hk.

Ankara

/ /199

22 NISAN 1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA
(Çalışma Genel Müdürlüğü)

İLGİ: 27.3.1992 tarihli ve B.13.0 ÇGM.0.05.00.02/642/4456-
010355 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazılarında belirtilen 27-28 Nisan 1992 tarihlerinde "İşsizlik Sigortası" konusunu görüşmek üzere toplanması öngörülen 8. Çalışma Meclisi'ne Bakanlığımızdan Uluslararası Ekonomik Kuruluşlar Dairesi Başkanlığı'nda Başkâtip Şule ÖZKAYA ile PERD'de uzman Ayla EREN'in katılımı öngörülmektedir.

Bilgilerine saygılarımla arz ederim.

BAKAN ADINA

Sumru NOYAN
Uluslararası Ekonomik Kuruluşlar
Dairesi Başkanı

Sb=10
244

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI EĞİTİM VE ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Vergi No: 24.04.92*009828
Etilim & Çalışma Genel Mü.

T. C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : B050APK0090001.1.29/23

KONU : 8. Çalışma Meclisi
Toplantısı

ANKARA

7 NİS 1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

İLGİ: 27.03.1992 gün ve B.13.0 ÇGM.0.05.00.02/642/4456 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla belirtilen 8. Çalışma Meclisinin 27-28 Nisan 1992 tarihleri arasında yapılacak olan toplantısına, Bakanlığımızı temsilen A.P.K Kurulu, Koordinasyon Dairesi Başkanı Orhan YÜCESOY katılacaktır.

Arzederim.

BAKAN ADINA

Bedri NAZLIOĞLU

Vali

Müsteşar Yardımcısı

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

08.04.92*008506

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Ş. N

9-4

84
9.4

T. C.
BAŞBAKANLIK
SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : B.02.1.SÇE.0.65.00.03/AD-4-7/92- 0576
KONU : 8. Çalışma Meclisi Toplantısı

SAYI : ...
ANKARA

10 NISAN 1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
(Çalışma Genel Müdürlüğü'ne)

İLGİ : 27.03.1992 tarih ve B.13.0ÇGM.0.05.00.02/642-4456 sayılı yazınız.

27-28/04/1992 tarihleri arasında düzenlenen İşsizlik Sigortası konulu
8. Çalışma Meclisi'ne Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdür
Vekili Süleyman YAŒATORAL katılacaktır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Türkan AKYOL
DEVLET BAKANI

Türkan Ak Yol

Şb IV
14-4

13.04.92*008850

90/14.4

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İşletmeler Dairesi Başkanlığı

SAYI :200.0.04.92/ 1539
KONU : 8.Çalışma
Meclisi Toplantısı

ANKARA

13 NISAN 1992

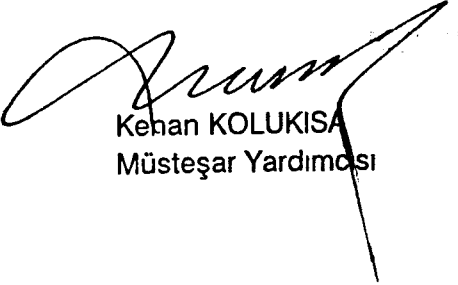
ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA
(Çalışma Genel Müdürlüğü)

İLGİ : 27.3.1992 tarih ve 10355 sayılı yazınız.

27-28.4.1992 tarihleri arasında "İşsizlik Sigortası" konusunu ele almak üzere, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Konferans Salonunda yapılacak olan 8.Çalışma Meclisi toplantısına, Bakanlığımız adına İşletmeler Dairesi Başkanı Recep IŞIK katılacaktır.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

BAKAN ADINA

Kehan KOLUKISA
Müsteşar Yardımcısı

ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
EYLAK VE / ...	
Varide No:	...
13.04.92*008947	
MİLLİ ÇALIŞMA Genel Mü.	

$\frac{86=16}{14-4}$

$\frac{92}{14-4}$

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

SAYI : B.02.1.DPB.0.12.00.99/416/02633
KONU :

A N K A R A
22.4.1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

ILGI : Çalışma Genel Müdürlüğü ifadedi 27.3.1992 tarih ve B.13.0.ÇGM.0.05.00.02/642-4456-010355 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda 27-28 Nisan 1992 tarihlerinde "İşsizlik Sigortası" konusunu ele almak üzere toplanacağı belirtilen, 8.Çalışma Meclisi toplantısına Devlet Bakanlığını (Sayın Şerif ERCAN) temsilen Devlet Personel Başkanlığı Devlet Personel Uzmanı Osman ATAMER katılacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Ahmet Şağar

Ahmet ŞAĞAR
Devlet Personel Başkanı

Şb-10
24.4

ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
EVRAK VE ARŞİV ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	
Varide No:	Tarih
22.04.92*009625	
Elinizi Çalışma Genel Md.	

T. C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B-02.0013/4.01.7807
KONU :

ANKARA
2 / 4 / 1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

İLGİ : 27.03.1992 gün ve 010355 sayılı yazınız.

"İşsizlik Sigortası" konusunu ele alacak 8.Çalışma Meclisi toplantısına, Bakanlığım Danışmanlarından Prof.Dr.Mustafa ALTINTAŞ katılacaktır.

Bilgilerinizi arz ve rica ederim.

Erman ŞAHİN
Devlet Bakanı

58.12
58.12
58.12

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
MÜHÜR	
Yazın No:	Tarih:
03.04.92*008169	
İstanbul Çalışma Genel Mü.	

T. C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : 02.0005/00242
KONU :

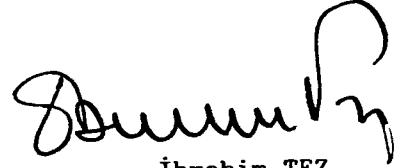
ANKARA

273/1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI'NA

İLGİ: B.13.0 ÇGM.0.05.00.02/642/4456 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda belirtilen 27 - 28.4.1992 tarihinde saat 10.00'da yapılacak olan "8.Çalışma Meclisi Toplantısı" na Bakanlığımı temsilen Müşavirim E.Erhan TANERİ katılacaktır. Bilgilerinizi arz ederim.

İbrahim TEZ

Devlet Bakanı

SB-14
2.4

24
2.4

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
MÜHÜR VE İZİN KODESİ	
Veri No:	Tarih:
01.04.92*008010	
Etiler - Beştepe - Ankara	

T. C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.008/ 417-006

ANKARA

13.1.4.1992

KONU :

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

İLGİ : 27.03.1992 tarih ve B.13.0.ÇGM.O.05.00.02/ 642 - 4456
- 010355 sayılı yazınız.

Çalışma Meclisi'nin "İşsizlik Sigortası" Konulu Toplantıya
Bakanlığım Müşavirlerinden Şener BÜYÜKTAŞKIN katılacaktır.

Bilgilerini arz ederim.

Akın GÖNEN
Devlet Bakanı

102
15-4

86 IV

15-4

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
MÜHÜR VE ARŞİV ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	
Tarih:	14.04.92
Sıra No:	*009056
Birim: Çalışma Genel Mü.	

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI

Personel Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.16.0.PER.0.73.00.00/5616

ANKARA

KONU : 8.Çalışma Meclisi
Toplantısı

17 NISAN 1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA
(Çalışma Genel Müdürlüğü)

İLGİ : 27.3.1992 gün ve 642-4456-010355 sayılı yazınız.

8.Çalışma Meclisinin, 27-28 Nisan 1992 tarihlerinde saat 10.00'da yapılacak "İşsizlik Sigortası" konulu toplantısına, Bakanlığımızı temsilen Bakanlık Müşaviri Cevdet Kocaman'ın katılması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

BAKAN ADINA

Emre KONGAR

Müsteşar V.

2b. IV / 21.4

11 / 21.4

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
KÜLTÜR BAKANLIĞI PERSONEL DAİRESİ BAŞKANLIĞI	
20.04.92	109360
Birim : Çalışma Genel Müd.	

T.C.
MALİYE VE GÜMRÜK BAKANLIĞI
BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI: BÜMKO-KY-17-115542-6419

6790

KONU: İşsizlik Sigortası

SAYI: BÜMKO-KY-17-115542-6419
TARİH: 13.04.1992
13 NISAN 1992

ANKARA

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

İLGİ: Çalışma Genel Müdürlüğü'nün 27.3.1992 tarih ve B.13.0.ÇGM.0.05.02/642-4456-010355 sayılı yazısı.

8.Çalışma Meclisinin "İşsizlik Sigortası" konusunu ele almak üzere 27-28/4/1992 tarihinde saat 10.00'da Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü konferans salonunda yapacağı bildirilen ve Bakanlığımızdan da bir temsilcinin katılması istenilen toplantıya Bakanlığımızı temsilen Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Şube Müdürü Mehmet Bezik katılacaktır.

Bilgilerini arz ederim.

BAKAN ADINA

E. Öner

Erdogan ÖNER
Bütçe ve Mali Kontrol
Genel Müdürü

Şb II
14-4

13.04.92*000823
Elzamlı Çalışma Genel Müdürlüğü

82/14-4

T. C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ

HÜKMÜ : B.11.O.HKM.O.00.00.00/91-535/312-12992

Ankara

KONU :

10/4/1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

İLGİ : 27.3.1992 tarih ve B.13.O.ÇGM.O.05.00.02/642-4456-010355 sayılı yazınız.

"İşsizlik Sigortası" konusunu ele almak üzere, 27-28/4/1992 tarihinde toplanacağı bildirilen 8. Çalışma Meclisine Hukuk Müşaviri İsmet Topkara'nın katılması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

BAKAN ADINA

Doç.Dr.K.Taylan DERİCİOĞLU

MÜSTEŞAR

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
EVRAK VE ARŞİV ŞİŞE MÜDÜRLÜĞÜ	
Veside No:	Tarih
14.04.92*009055	
Elirimi: Çalışma Genel Md.	

86 IV
15-4
100
15-4

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.01-669
Konu : 8.Çalışma Meclisi Toplantısı.

ANKARA

13.1.4./199.2

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

İLGİ: 27.3.1992 tarih ve B.13.0.ÇGM.0.05.00.02/242-
4456/010355 sayılı yazınız.

İşsizlik Sigortası konusunu ele almak üzere 27-28/4/ tarihlerinde yapılacağı bildirilen 8 inci Çalışma Meclisi toplantısına Bakanlığımı temsilen Kanunlar Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Osman Afşaroğlu'nun katılması uygun bulunmuştur. Bilgilerine arz ederim.

M. Seyfi OKTAY
Bakan

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI EVRAK VE ARŞİV ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	
Verile No:	Tarih
14.04.92*009027	
Birim: Çalışma Genel Md.	

13/15-4
15-4
15-4

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

T.C.
MILLI SAVUNMA BAKANLIĞI
ANKARA

MIY. : 2037-7-92/Per.D.İs ve İsci Müna.S.467
KONU : Çalışma Meclisi Toplantısı.

10 Nisan 1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

ILGI : C.ve S.G.B.lığı Çalışma Gn.Md.lüğünün 27 Mart 1992 gün ve B.13.0.ÇGM.0.05.00.02/642/4456-010355 sayılı yazısı.

İlgi ile 27-28 Nisan 1992 tarihlerinde yapılacağı bildirilen, "İşsizlik Sigortası" konusunun ele alınacağı 8 nci Çalışma Meclisi Toplantısına, Milli Savunma Bakanlığını temsilen İş ve İsci Münasebetleri Şubesi Müdürü Hava Personel Albay Fazıl KAYNAKDEMİR (963-31) katılacaktır.

Arz ederim.

MILLI SAVUNMA BAKANI NAMINA

M. Rüstem TÜMER
Tümgeneral
Müsteşar Yardımcısı

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

56 I
16.04.1992

T. C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Personel Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.15.0.PER.0.00.00.01/240/573

Ankara

Konu : 8. Çalışma Meclisi
Toplantısı

5084

13 NISAN 1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

İlgi: 27.3.1992 tarih ve B.13.ÇGM.0.05.00.02/642-4456 sayılı yazınız.

İşsizlik Sigortası konulu çalışma meclisi toplantısına katılmak üzere Bakanlığımızı temsilen Personel Müdürü Orhan Karadağ görevlendirilmiştir.

Bilgilerinizi arz ederim.

BAKAN ADINA

Mahir BARUTÇU
Müsteşar

Şb IV

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
EVRAK VE ARŞİV ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	
Varide Nos	Tarih
15.04.92*009072	
Birim: Çalışma Genel Md.	

by
16-4

T.C.
TURİZM BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

SAYI : B.17.O.HMK.O.OO.OO.OO/18.344-8916

A N K A R A
17/04./1992

KONU :

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

İLGİ: 27.3.1992 gün ve 010355 sayılı yazınız.

İlgi yazıda açıklanan ve katılacak Bakanlığımız temsilcisi-
nin bildirilmesi, istenilen 27-28.4.1992 gününde, işsizlik sigorta-
sı konusunun ele almak üzere, toplanacak 8 inci Çalışma Meclisi'ne
Bakanlığımızı temsilen Hukuk Müşaviri Muhteşem Dumlu katılacaktır.

Bilginize arz ederim.

Abdülkadir ATEŞ

Abdülkadir ATEŞ
BAKAN

20.10
21.4

ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
EVRAK VE ARŞİV ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	
Varide No	Tarih
20.04.92*	09359
Bilgi : Çalışma Genel Md.	

113
21.4

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI
MÜSTEŞARLIĞI

(Sosyal Planlama Genel Müdürlüğü)

SAYI : SPG/ÜGD-254 2.4/2-1-92-1631

20 NİSAN 1992

KONU: 8. Çalışma Meclisi
Toplantısı

N

ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA
(Çalışma Genel Müdürlüğü)

İLGİ : 27.3.1992 tarih ve B.13.O.ÇGM.O.05.00.02/642-4456
sayılı yazınız.

27-28/4/1992 tarihinde yapılacak olan 8. Çalışma
Meclisi toplantısına Sosyal Planlama Genel Müdürlüğü, Sosyal
Güvenlik Sektörü sorumlu uzmanı Emel Danişoğlu'nun katılımı
uygun görülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

MÜSTEŞAR ADINA

Cengiz AYSUN
Müsteşar Yardımcısı

ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI EVRAK VE ARŞİV ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	
Varide No:	Tarih
20.04.92	009525
Birim: Çalışma Genel Müd.	

Ek IV
21-4

112
21-4

Adres : Necatibey Caddesi No.108 06100/ANKARA
Tel : (4) 2313496
(4) 2308720 (60 hat)
Fax : (4) 2319368
Telex : 44015

T. C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Cavit ÇAĞLAR)

SAYI : B.02.0.002/4.02-00879

ANKARA

KONU : 8. Çalışma Meclisi
Toplantısı

14/04/1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

İLGİ: 27.3.1992 tarihli ve B.13.0.ÇGM.0.05.00.02/642-4456-010355
sayılı yazınız.

İşsizlik Sigortası Konusunu görüşecek olan 8. Çalışma Meclisi'nin 27.28.4/1992 tarihlerinde yapılacak toplantılara Bakanlığımızdan Müşavir Hamdi ER yetkili olarak katılacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

BAKAN ADINA

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI EVRAK VE ARŞİV ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	
Varide No:	Tarih
15.04.92	009121
Birim: Çalışma Genel Md.	

SBIV
16-4

M. İ. Ş. İ. Ş.

Muammer İŞİKOĞLU
Başbakan Müşaviri

BS
18-4

T.C.
ORMAN BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : İMİ.1.1/548
Konu : 8. Çalışma Meclis
Toplantısı

A N K A R A

17/4/1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA
(Çalışma Genel Müdürlüğü)

İLGİ: 27.3.1992 gün ve B.13.O.ÇGM.O.05.00.02/642/4456/010355 sayılı yazınız.
27-28/4/1992 tarihinde toplanacak 8. Çalışma Meclisine Bakanlığımızı
temsilen Müsteşar Yardımcısı Yavuz YÜKSEL katılacaktır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Dr. Vefa Tanir

Dr. Vefa TANIR
Bakan

120
22-4

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
MÜSTEŞARLIK VE ARŞİV ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	
No:	21.04.92*009539
Çalışma Genel Md.	

SB-16
22-4

T. C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.015/01642

ANKARA

KONU : Temsilci Görevlendirilmesi Hk.

30/03/1992

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA
(Çalışma Genel Müdürlüğü)

İLGİ: 27.03.1992 gün ve B.13.0.ÇGM.0.05.00.02/642/4456-010355 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Çalışma Meclisinin 27-28.04.1992 tarihinde Saat 10.00'da "İşsizlik Sigortası" konusunu ele almak üzere, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Konferans salonunda yapılacak olan Çalışma Meclisi toplantısına Bakanlığımın yetkili bir temsilci görevlendirilmesi istenmektedir.

Anılan toplantıya Bakanlığımın Müşavirlerinden Prof.Dr.Emin ÇARIKÇI'nın katılacağını arz ederim.

Mehmet BATALLI

DEVLET BAKANI

SB=IV
1-4

2/1-4

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	
ANKARA 06100	
Vardatış:	1992
31.03.92*007961	
Birimi : Çalışma Genel Md.	

**TÜRKİYE'DE İŞSİZLİK SİGORTASININ
KURULMASINA VE UYGULANMASINA İLİŞKİN
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI'NIN
GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ**

**Bu metin VIII. ÇALIŞMA MECLİSİ katılımcıları
için hazırlanmıştır.**

27 - 28 Nisan 1992

ANKARA

Ülkemizin gelişmesi ve kalkınması konusu bir bütün olarak ele alındığında, karşımıza çıkan temel sorunlar arasında işsizlik önemli bir yer tutmaktadır.

İşsizlik, ekonomik boyutu olan ve sosyal yönü ağır basan önemli bir sorundur. İşsizlik olgusu, kişileri tek tek etkilediği kadar, toplumun tümünü de çeşitli biçimlerde ve yoğunlukta etkilemektedir.

Devlet Planlama Teşkilatı verilerine göre 1991 yılında işsizlik oranı % 8.1 olmuştur. İş ve İşçi Bulma Kurumu kayıtlarına göre ise 1991 yılı sonu itibariyle 825.567 kişi Kurum kanalıyla iş aramaktadır.

Türkiye'de tarımın istihdamdaki payı giderek azalmakta, sanayi ve hizmetlerin payı da artmaktadır. Nitekim, 1980 yılında çalışan nüfusun %62.5'i tarımda, % 11.6'sı sanayide, % 25.9'u hizmetler kesiminde çalışıyor iken, 1990 yılında tarımın payı % 47.6'ya düşmüş, sanayinin payı % 15.2'ye, hizmetlerin payı ise % 36.9'a yükselmiştir. Hızlı nüfus artışı, kırdan kente göç ile sanayi ve hizmetler sektörünün yeterince gelişmemesi gibi nedenlerle, temelde yapısal bir işsizlik sorunu vardır.

Üretim sürecindeki değişikliklere bağlı olarak ortaya çıkan gizli işsizlik ve eksik istihdamın yanında çalışırken çeşitli nedenlerle işini yitirenlerin sayısı da giderek artmaktadır.

İşsizliğin bir sorun olduğu gerçeğinden hareketle işsizlikle mücadele de ayrı bir önem kazanmaktadır.

Bu bağlamda; işsizlikle mücadelede etkili iki ayrı politikadan söz edilebilir. Bunlardan ilki, işsizliğin nedenlerini giderici politikalardır ki, bu politikalar; istihdam kapasitesini genişletici, tasarrufu, yatırımı ve üretim teknolojilerini geliştirici etkin önlemlere yönelik uzun vadeli önlemleri içerir. Ayrıca, işgücü piyasasına dönük düzenlemeler de bu politikalar arasında yer almaktadır. İkinci tür politikalar ise, daha çok işsizliğin sonuçlarını gidermeye yöneliktir. Bu politikalar; geçici gelir kayıplarına yol açan işsizlik riskini sosyal gelir ile tazmin etme, çalışırken işsiz kalan kişinin yeni iş bulununcaya kadar ya da yeniden istihdam olanağı sağlayacak olan eğitimini tamamlayıncaya kadar gelir kaybını karşılamak amacını taşımaktadır. Gelir güvencesi sağlayan bu politikaların temel özelliği, sosyal güvenlik amaçları ile istihdamı koruma ve geliştirme düşüncesinin birbirini tamamlar nitelikte olmasıdır. Bu politikaların temel araçlarından biri işsizlik sigortası, diğeri işsizlik yardımıdır.

Bu araçlar kullanılarak; ekonomik anlamda insangücü kaynağının israf edilmesi ve sosyal anlamda kişilerin refah kaybının önlenmesi ve/veya bu kaybın azaltılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, işsizliğin neden olabileceği toplumsal barışın bozulması, değerler sisteminin sarsılması, suça yönelme eğilimlerinin artması gibi toplumsal tehlikelerin de önlenmesi amaçlar arasında yer almaktadır.

Bu araçlardan işsizlik yardımını, devletin kendi gelir kaynaklarından finanse edilen, yardıma gerek duyulup duyulmadığı saptanarak, ihtiyaç sahiplerine verilen bir sosyal yardımdır. Bu yardımlar karşılıksız olup, işçilerin ve işverenlerin parasal katkıları olmaksızın ve bu nedenle de yapılan katkının sonucu ve ürünü olmayan bir nitelik taşımaktadır. İşsizlik sigortası ise; sosyal dayanışma esasına dayalı işçi ve işverenlerin bazı durumlarda devletin prim ödeyerek katıldıkları bir sosyal güvenlik aracıdır.

Batıda diğer sosyal sigorta kollarının kurulmasından sonra, işsizlik riskinin karşılanmasının sosyal yardım niteliği dışına çıkarılarak sosyal sigortalar sistemi içine yerleştirilmesi için çok beklenilmemiştir. 1911 yılında İngiltere'de geliştirilen zorunlu işsizlik sigortası bugünkü anlamıyla kurulan ilk işsizlik sigortasıdır. Bu tarihten sonra işsizlik sigortası hızla yayılmaya başlamış, 1929 ekonomik krizinin yarattığı işsizliğin

sonuçlarını tazmin etmenin gerekliliğini belirgin bir şekilde göstermesi ile bu süreç hızlanmıştır. 1952 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından kabul edilen ve "Sosyal Güvenliğin Asgari Normları"nı belirleyen 102 Sayılı Sözleşme ile modern sosyal güvenlik yasaları içinde işsizlik de temel sosyal riskler arasında kabul edilmiştir.

Günümüzde 38'i serbest piyasa ekonomisinde olmak üzere toplam 41 ülkede uygulama alanı bulan işsizlik sigortası, bugüne dek birçok kez gündeme gelmesine karşın ülkemizde halen uygulamaya geçirilememiştir.

Ülkemizde işsizlik sigortası ile ilgili çalışmalar 1959 yılında başlamış ve o tarihten itibaren V. Beş Yıllık Kalkınma Planı dışında Beş Yıllık Kalkınma Planlarında yer almıştır. VI. Beş Yıllık Planın sosyal güvenlik bölümünde yine "Çalışırken işsiz kalanlar için işsizlik sigortası programı hazırlık çalışmalarına başlanacaktır." hükmüne yer verilmiştir.

İşsizlik sigortasının ülkemizde yıllardır tartışılır olmasına karşın bugün daha kararlılıkla ele alınmasının nedenlerinden biri, sanayileşme ve kırdan kente göçün hızlanmasıyla birlikte bağımlı çalışan işgücünün sayısındaki artıştır. Toplumda bağımlı çalışma karşılığı ücret geliri elde ederek yaşamını sürdürenlerin oranı arttıkça işsizlik riski de daha büyük bir sosyal sorun olarak ortaya çıkmaktadır. 1950'lerde başlayan kırdan kente göç süreci sonucu bugünün kentli işçisinin büyük kesimi gelir olanakları bakımından kırdan tamamen kopmuş ve yalnızca ücrete bağımlı duruma gelmiştir. Bu durumda işsizlik, tek gelir kaynağı olan işin kaybedilmesiyle birlikte tam olarak gelir yoksunluğuna yol açmaktadır. Özellikle gelişmekte olan diğer ülkeler de olduğu gibi ülkemizde de gelir düzeyinin düşük olması ve dolayısıyla tasarruf olanaklarının yetersiz kalması, kısa süreli işsizlik hallerini dahi yaşamsal açıdan tehlikeli bir hale sokabileceğinden gelir güvencesinin sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Anayasamızda "çalışma hakkı" ve "sosyal güvenliğin sağlanması ve yaygınlaştırılması" ilkeleri yer almaktadır. Gelir güvencesi hem çalışma hakkının bir uzantısı olmakta ve hem de sosyal güvenliğin yaygınlaşmasını sağlamaktadır. İşsizlik sigortası tüm bu amaçlara hizmet eden önemli bir araçtır.

İşsizlik sigortası, bütün çağdaş toplumlarda kabul görmüş ve çeşitli uluslararası örgütler tarafından düzenlenerek yaygınlaştırılmasına çalışılmıştır.

Türkiye'nin de kabul ettiği Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın 1948 tarihli "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi"nde çalışma ve işsizliğe karşı korunma hakkı yer almıştır. ILO'nun 102 Sayılı "Sosyal Güvenliğin Asgari Normları"na ilişkin Sözleşmesi, işsizlik sigortasını 9 temel sosyal sigorta kolu arasında saymıştır. Türkiye bu Sözleşmeyi işsizlik sigortası ve aile yardımları sigorta kollarını dışarıda bırakıp diğer 7 sigorta kolunu kabul ederek onaylamış bulunmaktadır. ILO'nun doğrudan işsizlik sigortasını düzenlediği 44 Sayılı "İsteği Dışında İşsiz Kalanlara Ödenecek Yardımlar" konusundaki Sözleşme'ye göre de bu sözleşmeyi onaylayan her üye devlet, kendi iradesi dışında işsiz kalan işçiye çalışırken katılmış olduğu sistem uyarınca işsizlik ödeneği vermek zorundadır. 14 devletin onayladığı bu sözleşmeyi Türkiye henüz onaylamamıştır.

Avrupa Kodu ve Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinde ve Türkiye'nin çekinceyle onayladığı Avrupa Sosyal Şartı'nda yer alan işsizlik sigortasıyla ilgili hükümler ILO normları ile benzer özelliklere sahiptir.

23 OECD ülkesi arasında işsizlik sigortasını oluşturmayan tek ülke Türkiye'dir. Bunun yanında, Avrupa Topluluğu üyesi ülkelerin tamamında işsizlik sigortası olmasına karşılık Türkiye'de bu sigorta kolunun bulunmaması anılan topluluğa üye olmamayı güçleştiren nedenlerdendir.

Tüm bu bilgiler ışığında işsizlik sigortasının kurulması Türkiye'nin uluslararası örgütlerde yer almasına ve ilişkilerinin güçlenmesine katkıda bulunacaktır.

İşsizlik Sigortasının Tanımı

İşsizlik sigortasının kapsamlı ve tüm unsurlarını birden içeren tanımı şöyledir.

Bir iş ya da işyerinde çalışırken, çalışma istek ve yeteneğinde olmasına karşın, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybeden işçilere bir yandan yeni bir iş bulunmasına gayret edilirken, diğer taraftan da bunların işsiz kalmaları nedeni ile uğradıkları gelir kaybını kısmen de olsa karşılayarak, kendisinin ve ailesinin zor duruma düşmesini önlemek amacı ile belli süre ve ölçüde ödemeyi kapsayan, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren, devlet tarafından kurulmuş bir sigorta koludur.

Bu sigorta kolunun ülkemizde uygulanma hazırlıkları çalışmalarında bu tanımdan hareket edilmiş ve yapılacak düzenlemenin tanımda belirtilen tüm unsurlarını kapsaması amaçlanmıştır.

Öngörülen modelde işsizlik sigortasından yararlanma koşulları şu biçimde belirmektedir;

- bir işte çalışmakta iken işsiz kalmak,
- çalışırken işsizlik sigortasına prim ödemiş olmak,
- çalışma istek, yetenek ve yeterliliğinde olmak,
- kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalmak,
- işsizlik sigortasını yürüten kuruma başvurmak,
- bu kurum tarafından önerilen uygun işi kabul etmek,
- bu kurumun uygun göreceği meslek kurs ve eğitimlerine katılmaktır.

Sigortanın uygulanmasıyla;

- Sigortalıya işsiz kaldığı süre içinde gelir sağlanacaktır,
- bu gelir; üzerinden prim ödediği ücretin belli bir oranında olacaktır,
- yine bu gelir sigortalı işsizi belli bir süre ödenecektir,
- sigortalı işsiz ilgili kurum tarafından işe yerleştirilmeye çalışılacaktır,
- sigortalı işsizi kurumun uygun ve gerekli gördüğü durumlarda meslek kazandırma, geliştirme ve değiştirme eğitimi verilecektir,
- işe yerleştirme için yol parası dahil gerekli harcamalar karşılanacaktır.

İşsizlik sigortası düzenlemesi devlet eliyle yapılacak ve öngörülen kapsam içindeki tüm işçiler için zorunlu olacaktır.

Yine öngörülen uygulamada, tanıma uygun olarak, sürekli, düzenli ve bağımlı çalışmayı meslek edinenler kapsam içinde, bugünkü yasal statüleri gereği memurlar kapsam dışında olacaktır.

Finansman:

Önerilen işsizlik sigortasının işçi, işveren ve devlet tarafından finanse edilmesi öngörülmektedir. Uygulamada işçiler ve işverenler, işçinin prime esas kazancının belli bir oranında prim ödeyerek finansmana katılacaklardır. Bu primin işçilerden ve işverenlerden % 2'ser oranında eşit olarak kesilmesi düşünülmektedir.

Bu sigortanın uygulandığı 41 ülkenin 35'inde işçi ve işverenlerin ya da yalnız işverenin prim ödeyerek finansmana katıldıkları görülmektedir. Devletin doğrudan prim olarak katkısı ise yalnızca 7 ülkede vardır. Buna karşılık devlet daha çok ortaya çıktıkça açıkları kapatmak, kısmi yardımlar vermek biçiminde katkıda bulunmaktadır. 10 ülkede ise devlet katkısı hiç yoktur.

Düşünülen modelde devletin katkısının; kuruluş ve yönetim giderlerinin tümünü karşılamak, işe yerleştirme ve eğitim hizmetlerini sunmak, gerektiğinde açıkları kapatmak biçiminde olması öngörülmektedir. Böylece işçi ve işverenlerden toplanan primlerin tamamı işsizlik ödeneği olarak işsizlere ödenebilecektir. Öngörülen biçimdeki devlet katkısıyla, hem prim oranları düşük tutulabilecek hem de ödenek tutarı aktüaryal hesapların elverdiği en üst düzeyde olabilecektir.

Böylece sigorta kolunun finansmanında doğrudan devlet katkısı sağlanmış ve üçlü finansman gerçekleştirilmiş olacaktır.

Ödenekler:

Çeşitli ülkelerdeki uygulamalarda genellikle ödeneğe hak kazanabilmek için, son 1 yıl içinde 26 hafta, ya da son iki yıl içinde 52-78 hafta kadar prim ödemiş olma ve işsiz kalmadan önceki son 3-6 ay içinde sürekli çalışmış olma koşulu aranmaktadır.

Ödenekten yararlanma süresi de, prim ödeme süresiyle doğru orantılıdır. Prim ödeme süresi arttıkça, ödenek alma süresi de artmaktadır.

Ödenek miktarı da, prime esas kazançla bağlı ve bu kazancın belli bir oranı olarak belirlenmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün "Sosyal Güvenliğin Asgari Normları"na ilişkin 102 Sayılı Sözleşmesi, ödeneğin sigortalının gelirinin % 45'inin altında olamayacağını hükme bağlamıştır. Pekçok ülkedeki uygulamalarda bu oran çoğunlukla % 50-60 arasında değişmektedir.

Öngörülen modelde, en az ödeneğe hak kazanabilmek için, son üç yıl içinde 20 ay sigortalı olarak çalışıp prim ödemiş ve işten ayrılmadan önceki son 6 ay içinde sürekli çalışmış olma koşulu aranacak, bu koşulu yerine getirenlere 6 ay işsizlik ödeneği verilecektir.

Son üç yıl içinde 30 ay çalışana 7 ay, 36 ay çalışmış olana da 8 ay ödenek verilecektir. Bu tür bir ödeme planının, modelin tamamı, gelirleri ve yapısı açısından mümkün olabileceği düşünülmektedir.

Bugüne kadar derlenebilen sayısal veriler çerçevesinde yapılan hesaplamalara göre, son 3 aylık kazanç ortalamasının % 45-50'si dolayında bir ödenek verilmesinin mümkün olabileceği görülmektedir. Kesin oran, ayrıntılı çalışmaların tamamlanmasından sonra ortaya çıkacaktır. Bu hesaplamalar sonucu, ödeneğin son net ücretin % 50-70'i arasında olması beklenmektedir. Ayrıca ödenek miktarının -çalışmamayı teşvik edici olmaması, bunun yanı sıra da sigortalıyı belli bir yaşam düzeyinin altına düşürmemesi gibi özellikleri de taşımaya gerektiğinden- belirlenmesi sırasında bütün bu unsurların ayrıntılı biçimde dikkate alınması gerekecektir.

Uygulamaya Geçiş;

Kurulması ve uygulaması çok güç olan işsizlik sigortasının Türkiye'nin genelinde ve tüm sektörlerde uygulanmaya başlanmasının teknik ve yönetsel güçlükler yaratacağı, kuruluş aşamasında ortaya çıkabilecek sorunların uzun dönemde giderilmesinin çok güç olacağı düşünülmektedir.

Bu bakımdan Hükümet Programında da belirtildiği gibi kademeli bir geçiş daha sağlıklı ve gerçekçi olacaktır.

Kademelendirme olarak, belli bazı sektörlerden başlama, belli büyüklükteki işyerlerinden başlama ya da il ve bölge bazında kademelendirme üzerinde durulmuştur. Bunlardan; kapsanan ve yararlanabilecek işçi sayısını olabildiğince yüksek tutma, örgütlenmeyi etkin biçimde gerçekleştirme amacı gibi çeşitli ölçütlere göre yapılan değerlendirme sonucu, uygulamanın il ve bölge bazında başlatılmasında yarar görülmüştür.

Sosyo-ekonomik yapıları da dikkate alınarak, bu iller İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Konya, Bursa, İçel, Antalya, Zonguldak ve Kocaeli ile Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Adıyaman, Batman, Şırnak, Siirt, Hakkari, Van olarak belirlenmiştir.

Ayrıca belli büyüklüğe kavuşmuş, modern yönetim ve üretim yapısına sahip işletmelerden başlanılmasının gerekli hatta zorunlu olduğu sonucuna varılmış ve bu illerdeki 25 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde uygulanmaya başlanmasının yerinde olacağı görülmüştür.

Güney ve Doğu Anadolu illeri özgün yapıları gereği, diğer iller de; en yüksek nüfusa sahip iller, toplam il nüfusu içinde işçi sayısı en yüksek olan iller ve en çok sigortalının çalıştığı ilk 10 il gibi üç kıstasa göre yapılan hesaplamaların birleştirilmesi sonucu belirlenmiştir.

Bu kademelemenin, amaca uygun olduğu düşünölmektedir, nitekim böylece toplam 56 milyon dolayındaki nüfusun % 51.2'sini oluşturan 28.9 milyon kişinin yaşadığı kentlerde uygulama başlatılmış olacaktır.

Ölke genelinde 25 ve daha fazla işçi çalıştıran işyeri sayısı 20.600'dür, kapsama alınan illerdeki bu tür işyeri sayısı ise 14.900'dür. Böylece bu işyerlerinin %72.3'ünde uygulama başlayabilecektir.

İlk kuruluş aşaması için öngörölen kademeli geçiş sürecinde bile ölke genelinde 25 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde 2.409.229 işçi çalışmakta, önerilen model kapsamına 1.703.348 kişi girmektedir. Böylece kapsama giren işçilerin sayısı % 70.7 gibi oldukça yüksek bir orana ulaşmaktadır.

Biçimi ve kuralları yukarıda belirtilen bir işsizlik sigortası modelinin tüm Türkiye genelinde uygulanması durumunda, 1991 yılı verilerine göre bir yıl içinde işten ayrılan ve kapsam içinde ödenek almaya hak kazanacak yaklaşık işçi sayısı 300.000 dolayında olacaktır.

Belirtilen 20 ilde uygulama yapıldığında bu işsizlerin % 87'sini yani 266.000 kadarını kapsamak ve sigorta ödenek ve hizmetlerinden yararlandırmak mümkün olacaktır.

Sayısal veriler, kademeli geçiş için öngörölen il ve bölge bazı kıstasının, bu kurumun sağlıklı bir biçimde kurulabilmesi açısından uygun ve doğru olduğunu göstermektedir.

Yapılan hazırlık çalışmaları sonucu Türkiye'de işsizlik Sigortası kurulması ve uygulamaya geçirilmesine ilişkin önerilerin, sosyal tarafların ve Çalışma Meclisi'nin değerli üyelerinin katkılarıyla geliştirilerek ölkemiz koşullarına uygun bir model biçimine ulaştırılması mümkün olacaktır.

İŞSİZLİK SİGORTASININ KURUMSAL ALTYAPISI

ve

İŞ ve İŞÇİ BULMA KURUMU'NUN YENİDEN YAPILANMASI

**Bu metin VIII. ÇALIŞMA MECLİSİ katılımcıları
için hazırlanmıştır.**

27 - 28 Nisan 1992

ANKARA

I - KONU VE AMAÇ

İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun işsizlikle mücadele ve istihdamın geliştirilmesi alanında etkili bir Kurum kimliğine dönüştürülmesi gereği, ülkemiz gündemine işsizlik sigortası konusunun da girmesiyle birlikte kesin bir zorunluluk haline gelmiştir. Kurum'un büyük ölçüde 1946 yılında oluşturulmuş bugünkü hukuksal bünyesinin yeni gereksinimlere göre yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Kurum'un yeniden yapılandırılması ile ilgili stratejinin temel adımı, Kurum'un kuruluş kanununun çağdaş bir anlayışla yeniden düzenlenmesidir.

Bu metinde, İİBK tarafından hazırlanarak Bakanlığa sunulmuş bulunan yeni kuruluş kanunu taslak önerisine ilişkin bilgiler sunulmaktadır. Böylece VIII. Çalışma Meclisi'nde işsizlik sigortası konusu görüşülürken, sosyal tarafların Kurum'un hukuksal yeniden yapılanması konusunda görüş ve eleştirilerinden yararlanılması amaçlanmıştır.

II - KURUMSAL ALTYAPI

İşsizlik sigortası; çalışma istek ve gücünde olup çalışırken iradesi dışında işsiz kalan kişilere işe yerleştirilinceye kadar belirli süreler zarfında geçimlerini sağlayacak bir ödemede bulunarak uygulanan bir sigorta dalıdır. İşsizlik yardımı ise; işsizlik sigortasından yararlanma koşullarını taşımayanlara yine işe yerleştirilinceye kadar belirli süreler zarfında yapılan yardımları içeren bir sosyal yardım olarak tanımlanabilir. Her iki uygulamada temel amaç, kişiyi bir işe yerleştirmektir.

İşsizlik sigortası ve işsizlik yardımında; ödenek ve yardım uygulamasını olabildiğince asgari sürelerde tutarak, psikolojik, sosyal ve ekonomik bir sorun olan işsizliğe, gerekirse işgücüne nitelik ya da coğrafi ve mesleki hareketlilik de sağlanarak çözümler getirmek temel amaç olduğundan, sigorta ve yardım uygulamalarının işgücü piyasası kurumları olan istihdam kurumlarınca yapılması bir gereklilik olarak ortaya çıkmıştır. Bu nedenle bir çok OECD ülkesinde istihdam kurumları işsizlik sigortası uygulamasını yapmakla görevli kılınmıştır.

Tarihsel nedenlerle bazı Batı Avrupa ülkelerinde işsizlik sigortasının kurumsal altyapısı farklı biçimlerde örgütlenmiş olmasına karşın son zamanlarda işsizlik sigortası uygulamasının istihdam kurumları tarafından yapılması eğilimi güçlenmektedir. Bu eğilim, işsizlik sigortası ile işe yerleştirme ve iş bulma işlemleri arasındaki zorunlu ilişkiden kaynaklanmaktadır. Avusturya, Belçika, Fransa, Federal Almanya, Yunanistan, Lüksemburg ve İspanya, işsizlik sigortası uygulamasının istihdam kurumlarınca yapıldığı ülkelere örnek olarak gösterilebilir.

Değınilen nedenlerle Türkiye'de de uygulamanın iş ve işçi Bulma Kurumu bünyesinde yapılması gerekli görölmektedir. Herhangi bir işsizlik sigortası programının etkin ve amacına uygun biçimde uygulanması her şeyden önce etkin ve dinamik bir kurumsal altyapıyı gerektirmektedir.

III - YENİDEN YAPILANMA GEREKÇESİ VE STRATEJİSİ

Günümüzde İş ve İşçi Bulma Kurumu; işsizlik sigortası, işsizlik yardımı ve kendi işini kuranlara destek dışında, yasal görev ve yetkileri bakımından Batıdaki benzer iş kurumlarından büyük bir farklılık göstermemesine karşın, yürüttüğü hizmetlerin etkinliği ve yaygınlığı açısından bakıldığında, önemli ölçüde modernize edilmeye ve hızlı bir yeniden yapılanma sürecine gereksinim göstermektedir.

Kurum'un teşkilat yapısı, mali kaynakları ve personel rejimi yeterince geliştirilemediğinden, iş ve işçi bulma aracılığına ilişkin bir takım formaliteleri ve kaynaklarının elverdiği ölçüde de istihdama yönelik işgücü yetiştirme ve geliştirme faaliyetlerini yerine getiren pasif işgücü piyasası kurumu görünümündedir. Kurum'un 4837 Sayılı Kuruluş Yasası 1946 yılında çıkarılmıştır.

1949 yılında 5448 sayılı Kanunla onaylanan 88 sayılı ILO sözleşmesiyle, istihdam kurumlarının kurulma ve işletmesinde, istihdam politikasının gelişmesinde; işçi ve işveren kesimlerinin eşit temsiline dayalı, milli, bölgesel ve mahalli danışma komisyonları oluşturularak bu kesimlerle işbirliği yapılması öngörülmüş, bunun üzerine 4837 sayılı Kanunun 10.maddesinde 1.3.1950 tarih ve 5562 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle ulusal düzeyde "Danışma Kurulu" ve yerel düzeyde "Mahalli Danışma Komisyonları" nın oluşumu düzenlenmiştir. Ancak günümüze kadar geçen süreç içinde başta Almanya'da olmak üzere Batı iş kurumları hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşlarına dönüşmüş ve önemli ölçüde otonomi kazanmış ve bu kurumlarda; işçi, işveren ve kamu yönetiminin temsiline dayalı karar ve yürütme organları oluşturulmuştur. Ülkemizde de gelişmekte olan demokrasimizin güçlenmesi; toplumsal kesimler arasında uzlaşma sağlanması; yapılan düzenlemelerle alınan karar ve tespit edilen politikaların ihtiyaçlara uygun, gerçekçi ve uygulanabilir olması için katılıma dayalı yönetim biçimi artık bir ihtiyaç halini almıştır.

Bu bakımdan, Kurumca önerilen yeniden yapılanma stratejisi özellikle şu ilkeleri esas almaktadır.

- a) KATILIMCILIK : Çalışma hayatının taraflarının üçlü bir yapı içerisinde Kurum'un yönetimine katılması istihdam faaliyetlerinin geliştirilmesi için gereklidir. Özellikle işsizlik sigortası uygulaması ile birlikte, sigortanın finansmanını sağlayan sosyal tarafların Kurum'un yönetimine katılmasında büyük yararlar görölmektedir.

- b) ETKİNLİK : Kurum sadece bir plasman servisi olmaktan öte işgücü piyasasını şeffaflaştıran, işsizlikle mücadele ederek istihdamı geliştiren ve bunları en az Maliyetle gerçekleştiren bir yapıya kavuşmalıdır.
- c) KOORDİNASYON : Çeşitli Kamu kurum ve kuruluşları arasında neredeyse gelişigüzel biçimde dağılmış istihdam hizmetlerinin tek bir kurum tarafından koordine edilmesi gerekmektedir.
- d) KAMU FİNANSMAN DESTEĞİ : İstihdamın geliştirilmesi Devlet'in Anayasal sorumluluklarındandır. İstihdam hizmetlerine bugüne kadar ayrılan finansal destek bu hizmetlerin ekonomik ve sosyal faydası ile kıyaslanamayacak ölçüde düşüktür. Yeniden yapılanma stratejisi, kamu finansman desteğinin ciddi biçimde artırılmasını öngörmektedir.
- e) DİNAMİK ÖRGÜT VE YÖNETİM : Ülkemizdeki Devlet Kurumlarının katı, durağan ve mevzuatçı yapısı ile işsizlikle mücadele hizmetlerinin geliştirilmesi oldukça güçtür. Varolan yapı, nitelikli personel çalıştırılmasını olanaksızlaştıran, hızlı karar vermeyi güçleştiren özellikler taşımaktadır. Kurum yeni yapısı ile dinamik bir teşkilata ve hızla değişen işgücü piyasasının gereklerine uygun kararları alıp uygulatabilen bir yönetime kavuşmalıdır. Özetle, yeni Kurum geleneksel Devlet Dairesi biçiminden dinamik bir hizmet yönünden yerinden yönetim kurumuna dönüşmelidir.

IV - ÖNERİLEN DEĞİŞİKLİKLER

Açıklanan ilkeler ışığında hazırlanan, Kurum'un teşkilat ve görevlerine ilişkin yasa taslağında öngörülen yapısal değişiklikler, mevcut yapısıyla karşılaştırmalı ve ayrıntılı olarak ekte gösterilmiştir.

Bu arada, üzerinde önemle durulması gerekli iki temel konuyu daha ayrıntılı olarak ayrıca vurgulamakta yararlı olacaktır.

Kurum'un, işgücü piyasası araştırmaları, iş analizleri, iş ve meslek danışmanlığı, işe yerleştirme, mesleki eğitim ve rehabilitasyon hizmetleri gibi çağdaş istihdam hizmetlerinin uzmanlık gerektiren farklı alanlarında istenilen düzey ve etkinlikte hizmetler sunabilmesi için, 88 sayılı ILO sözleşmesinin 9.maddesinden de esinlenerek, kariyer esasına dayalı " istihdam uzmanlığı " mesleğine, yeniden yapılanmanın yaşamsal bir unsuru olarak taslakta yer verilmiştir.

Önemle vurgulanması gereken ikinci husus da Kurum'un kaynak yetersizliğidir. Kaynak yetersizliği, yeniden yapılanma çabalarına ciddi bir engel oluşturmaktadır. Kurum 1991 yılında, 16 milyon öz kaynaklardan diğer bölümü ise hazine yardımından oluşan 90 milyarlık bütçesi, yaklaşık 2300 ülke düzeyinde çalışanı, yetersiz bina, donanım ve taşıt parkıyla hizmet vermeye çalışmıştır. İşgücü piyasası programlarına yapılan harcamalar yönünden bir karşılaştırma yapmak gerekirse, Danimarka'da GSMH'nin % 5.71'i, Türkiye'de % 0.16'sı oranında bu programlar için harcama yapılabilmektedir. OECD ülkeleri arasında istihdam hizmetleri için en düşük kaynak Türkiye tarafından ayrılmaktadır.

Yeniden yapılanma çalışmalarının hızlandırılması ve işsizlik sigortasına geçişte zorunlu altyapının oluşturulması için, Kurum'un yeterli ve sürekli kaynaklara kavuşturulması büyük önem taşımaktadır.

Öte yandan, yeniden yapılanmaya teknik destek oluşturmak amacıyla Kurum; beş büyük ilden başlayarak bilgisayar ağını kurmaya başlamış, Federal Almanya İş Kurumu ile ortaklaşa Kurum'un modernizasyonuna ilişkin bir projeyi hayata geçirmiştir. Ayrıca finansmanının bir bölümü Dünya Bankası'nca karşılanacak " İstihdam ve İşgücü Yetiştirme " projesinin hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Kısaca Dünya Bankası Projesi olarak isimlendirebileceğimiz bu ana proje;

- 1 - İşe Verleştirme ve Danışmanlık Hizmetlerinin Geliştirilmesi,
- 2 - Meslek Standartları, Sınav Sertifikasyon Sisteminin Kurulması,
- 3 - İşgücü Piyasası Enformasyon Sisteminin Kurulması,
- 4 - İstihdama Yönelik İşgücü Yetiştirme,
- 5 - Kadınların İstihdamının Geliştirilmesi,

konularında beş alt projeden oluşmaktadır.

V - SONUÇ

İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun dinamik bir İş Kurumu biçiminde süratle yeniden yapılandırılması, istihdamın geliştirilmesinin yanısıra sağlıklı ve etkin bir işsizlik sigortası uygulamasının da ön koşulu olarak görülmektedir.

Yeniden yapılanma stratejisi üç temel ögeden oluşmaktadır:

- a) Kurum'un kuruluş yasasının günün gereksinimlerine göre yeniden düzenlenmesi,
- b) Kurum'un teknik altyapısının ve fiziksel donanımının (bilgisayar ağı, yaygın hizmet örgütü, nitelikli personel) geliştirilmesi,
- c) İstihdam hizmetlerinin (işgücü yetiştirme, işgücü piyasası enformasyon sistemi, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri ve mesleki enformasyon merkezlerinin kurulması) geliştirilip yaygınlaştırılması.

Kurum'un yeni yapısında geniş katılımlı bir yönetimin yanısıra yerinden yönetim ilkesine ağırlık verilmesi öngörülmektedir. Kurum'un bu çok yönlü yeniden yapılanma hedefine varabilmesi gerekli finansal kaynağın sağlanmasını zorunlu kılmaktadır.

Sosyal tarafların yönetimine katılacakları bu yeni örgütün yeniden yapılanma sürecine her aşamada katılmaları hedeflenmiştir.

İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMU'NUN
YENİDEN YAPILANMASI İÇİN DÜZENLENEN
KANUN TASLARI İLE GETİRİLEN
YENİLİKLER

YAPISAL KONULAR	MEVCUT YAPI	TASLAKTA ÖNGÖRÜLEN
Kurum'un Adı	İş ve İşçi Bulma Kurumu	Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
Hukuki Dünyeye	<ul style="list-style-type: none">- C.S.B.D.'na bağlı,- Tüzel kişiliği haiz,- Özel hukuka tabi,- İdari ve mali bakımdan özerk,- Özel bütçeli,- YOK'nun denetiminde,- C.S.B.D.'nın vesayet denetiminde (Faaliyet, İşler ve hesapları yönünden-3046/21, 3146/5)	<ul style="list-style-type: none">- C.S.B.D.'nin ilgili kuruluşu,- Hizmetler Bakanlığından Yerinden Yönetim Kuruluşu,- Diğer hususlar mevcut yapıdaki gibi.
Görevler	<ul style="list-style-type: none">- İş piyasasına ilişkin bilgileri toplamak,- İşçi isteme ve iş aramanın düzene başlanması yolunda çalışmalar yapmak,- İşçi ücretlerindeki artış ve çıkış- ları izleyip, geçim koşullarıyla karşılaştırarak gerekli tedbirleri saptamak, bunların uygulanmasına yardımcı olmak,- Mesleğe yönelik hizmetlerini yürü- tmek,- İşçilerin mesleki eğitimlerinin yükseletilmesi ve kalifiye işçi ye- yetiştirilmesi için gerekli olan tedbirler üzerinde çalışmak (iş isteyenlere mesleki yetiştirme veya mesleki uyum hususlarında yardımda bulunmak)- İşgücünün mesleki ve coğrafi mobi- litesini kolaylaştırmak,- Mesleki rehabilitasyon hizmetle- rini yürütmek, (4837; 1475/83-87; 2, 88, 96 ve 142 sayılı İİD sözleşmeleriyle bağlantılı olarak)	<ul style="list-style-type: none">- Genel istihdam politikasının oluştu- rulmasına katkıda bulunmak,- İşgücünün en üst düzeyde kullanımını için faaliyetle bulunmak,- İş piyasası araştırmaları yapmak,- İşgücü arz ve talebinin dengeli bir biçimde oluşmasını sağlamak amacıyla plan, proje ve programlar yapmak,- İş piyasası gereklerine uygun istih- dama yönelik işgücü yetiştirmek, istihdamdaki işgücünü geliştirmek,- İşe yerleştirme (yurtiçinde ve yurtdışında)- Kendi işini kurmak ve mevcut işini genişletmek isteyenlere girişimcilik eğitimi dahil her türlü yardım ve desteği sağlamak,- Yabancı işgücü piyasalarını izlemek,- İş analizlerine dayalı meslek stan- dardları, sınav ve sertifikasyon sistemini kurmak, bu alanda çalışma- lar yapmak, yaptırmak.- İş ve meslek danışmanlığı hizmetleri vermek,- Çok amaçlı insan gücü planlaması yapmak,- Yabancı uyruklulara çalışma izni vermek,

YAPISAL KONULAR	MEVCUT YAPI	TASLAKTA ÖNGÖRÜLEN
Teşkilat	Merkez Teşkilatı : Bir Genel Müdür, iki Genel Müdür Yardımcısı Ana Hizmet Birimleri ----- 1- İşgücü Yetiştirme ve Mesleki Rehabilitasyon Dai. Bşk. lığı 2- İstihdam Daire Başkanlığı Danışma ve Denetim Birimleri ----- 1- Teftiş Kurulu Başkanlığı 2- Hukuk Müşavirliği 3- A.P.K. Daire Başkanlığı Yardımcı Birimler ----- 1- Muhasebe ve Mali İşler Dai. Bşk. 2- Personel ve Eğitim Dai. Bşk. 3- İdari İşler Daire Başkanlığı 4- Savunma Uzmanlığı İlçe Teşkilatı : 12 Bölge Müdürlüğü 76 Şube Müdürlüğü 36 Büro Şefliği Danışma Kurulu ve Mahalli Danışma Komisyonları ----- 1- Danışma Kurulu (Ulusal düzeyde, yılda en az bir defa toplanır.) 2- Mahalli Danışma Komisyonları (Yerel düzeyde gerekli görülen yerlerde toplanır, oluşma ve faaliyetleri tüzükle düzenlenir.)	Kurumsal Organizasyonu : 1- Genel Kurul 70 üyeli; 20 işçi, 20 işveren ve 20 kamu yönetimi temsilcisi ile Bakanlığa ayrıca 10'a kadar belirlenecek temsilci- den oluşur. 2- Yönetim Kurulu, Genel Müdür'ün başkanlığında 4 üyeden oluşuyor. Üyelerden ikisi Genel Müdür Yardımcıları arasından ortak kararla- name ile atanıyor, diğer ikisi işçi ve işveren temsilcilerinden Genel Kurulca seçiliyor. 3- Denetim Kurulu (Genel Kurulca seçilen üç üyeden oluşur.) 4- Uzmanlık Kurulları veya Komisyon- ları (Genel Kurul ya da Yönetim Kurulunca oluşturuluyor.) 5- İl İstihdam Kurulları Merkez Teşkilatı : - Genel Müdür Yardımcısı sayısı ikiden beşe çıkarılıyor. Ana Hizmet Birimleri ----- 1- Yurtiçi İstihdam Daire Bşk. 2- İşgücü Planlama Dai. Bşk. 3- Yurtiçi İstihdam Daire Bşk. 4- İşgücü Yetiştirme ve Eğitim Daire Başkanlığı 5- Meslek Standartları ve Sertifi- kasyon Daire Başkanlığı 6- İş ve Meslek Danışmanlığı Daire Başkanlığı 7- Uluslararası İlişkiler Dai. Bşk. 8- İşsizlik Sigortası Daire Bşk.

YAPISAL KONULAR	MEVCUT YAPI	TASLAKTA ÖNGÖRÜLEN
		<p>Danışma ve Denetim Birimleri</p> <p>1- Teftiş Kurulu Başkanlığı 2- Hukuk Müşavirliği 3- A,P,K,Daire Başkanlığı</p> <p>Yardımcı Birimler</p> <p>1- Personel ve Eğitim Dai.Şşk. 2- Muhasebe ve Mali İşler Dai.Şşk. 3- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı 4- İdari İşler Daire Başkanlığı 5- Savunma Uzmanlığı 6- İnşaat ve Emlak Daire Şşk. (3046 sayılı Kanununun 14, 33. maddeleri saklı kalmak kaydıyla Genel Kurul merkez teşkilatında değişiklik yapmaya yetkili)</p> <p><u>İçişleri Teşkilatı :</u></p> <p>İl düzeyinde kurulacak il müdürlükleri, ilçe düzeyinde kurulacak müdürlükler ya da şeflikler. (Genel Kurul Kurumun taşra teşkilat yapısını oluşturmaya ve bu yapıda değişiklik yapmaya yetkilidir.)</p>
Personel Rejimi	<ul style="list-style-type: none">- Personelin özlük, mali ve sosyal haklarına ile istihdam şekilleri 657 Sayılı DMK'nun Ek geçici 9 ve 21. maddelerine göre; 657 Sayılı DMK. ve 440 sayılı Kanunun 29, 30 ve geçici 7. maddesine tabi,- Personele yılda iki aylık tutarında ikramiye veriliyor.- Fazla çalışma; 657/179'a göre,- Memurun Mükafatı Hakkında Kanunu Muvakkat'a tabi değil,- 1-5 dereceli kadrolara Genel Müdürün önerisi üzerine Bakan, diğer kadrolara ise Genel Müdür atama yapmaya yetkili,- Toplam kadro; 2929.	<ul style="list-style-type: none">- Personel hakkında 657 Sayılı DMK. ve MMHK'un uygulanması öngörülmüyor.- Yılda dört aylık tutarında ikramiye verilmesi öngörülmüyor.- Tazminat niteliğinde fazla çalışma ücreti ödenebiliyor. (Yönetim Kurulu Kararı ile)- Atama; Başkan, Hukuk Müşaviri, Avukat, İl Müdürü, Başmüfettiş ve İstihdam Uzmanı kadrolarına Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Bakan, 1-4 dereceli kadrolara Genel Müdürün önerisi üzerine Yönetim Kurulu, 5-15 dereceli kadrolara Genel Müdür atama yapmaya yetkili,- 657 Sayılı Kanun ve diğer kanunlara bağlı kalmaksızın bazı ünvanlı kadrolar karşılık gösterilmek kaydıyla ya da kadro aramaksızın sözleşmeli personel istihdamı sağlanıyor.

YAPISAL KONULAR	MEVCUT YAPı	TASLAKTA ÖNGÖRÜLEN
		- Kariyer bir meslek olan istihdam uzmanlığı getiriliyor. - Toplam kadro; 10.064.
Yönetmelikler	Bakanın onayı ile yürürlüğe girer.	- Yönetim Kurulu'nun onayı ile yürürlüğe konur.
Düççe ve Yıllık Çalışma Programı	Bakanlık onayı ile kesinleşir.	- Genel Kurul'un onayı ile kesinleşir.

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI
Şevket Yılmaz'ın

ÇALIŞMA MECLİSİNDE
YAPTIĞI KONUŞMA

Ankara, 27 Nisan 1992

Sayın Başkan,
Sayın Bakan,
Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunun Sayın Başkan ve Yöneticileri,
Değerli Bilim Adamları,
Sendikacı Arkadaşlarım,
TRT ve Basının Muhterem Temsilcileri,

Yaklaşık 30 yıldan beri zaman zaman sözü edilen, bazen de değişik ortamlarda ele alınan, genellikle de politikacılar tarafından seçim kampanyalarında vaad edilen İŞSİZLİK SİGORTASI konusu, nihayet bugün Çalışma Meclisi gündeminde önümüze gelmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mehmet MOĞULTAY'ı, bu önemli konuya ve çalışma hayatına ait diğer sorunlara karşı göstermiş olduğu duyarlılıktan ve ortaya koyduğu somut çalışmalarından ötürü içtenlikle kutlarım.

Sayın Bakan, bazı çevrelerin ve tabii ki değerli işverenlerimizin tepkisini ve eleştirilerini almasına rağmen, ilk önce iş güvencesi konu-

sunu ele almış ve hazırlanan taslağı Ocak ayından itibaren kamuoyunun önünde sosyal tarafların görüşmesine açmıştır.

Bunlar, yıllardır beklediğimiz çok önemli gelişmelerdir.

İşçi kesimi adına, TÜRK-İŞ'in iş güvencesine ne kadar olumlu baktığını ve aslında iş hukukumuzun da bir boşluğu olarak karşımızda bulunan bu sorunun halli hususunda parlamentonun desteğini istediğimizi çeşitli defalar ortaya koymuş bulunuyoruz.

Bu konuda Şubat ayı içinde Ankara'da düzenlediğimiz bilimsel toplantıda söz alan değerli bilim adamları da görüşlerini ortaya koyarak, iş güvencesinin faydalarından bahisle bu müessesenin aynı zamanda işverenlerin ve işyerlerinin de bir güvencesi olacağını açıkça vurgulamışlardır.

Ne yazık ki, işverenlerimiz açısından da birçok faydayı beraberinde getiren iş güvencesine tek karşı çıkan yine işveren çevreleri olmuştur.

İş güvencesinin yargı denetimine tabi olmasından korkup çekinmeye mahal yoktur.

Bu itibarla işverenlerin de kısa süre içinde iş güvencesinden yana tavır koyacakları umudunu taşıyor ve işsizlik sigortasıyla ilgili yönünden değinmek istediğim bu konuyu, burada noktalamak istiyorum.

Çalışma Meclisinin Değerli Üyeleri,

Bugünkü gündemimiz aslında tek maddeli olup, İŞSİZLİK SİGORTASI müessesesiyle ilgilidir.

Yukarıda da arz ettiğim gibi, yıllardır zihinlerimizi işgal eden bu konunun Çalışma Meclisi gündemine alınarak resmileştirilmesi ve tarafların görüşlerine sunulmasından fevkalade memnurluk duymaktayız.

Aslında Konfederasyonumuzun kuruluşundan bugüne kadar zaman zaman işsizlik sigortasıyla ilgilenmiş olduğumuzu ve TÜRK-İŞ'in ana ilkelerinden birini "İŞSİZLİK SORUNU ve İŞSİZLİK SİGORTASI"nın teşkil ettiğini de belirtmeliyim.

Ülkemizdeki büyük işsizlik oranına ilaveten tam istihdamın sağlanması konusunda çeşitli önerilerde bulunarak, tüm çalışanların iş konunu kapsamına alınması ve kazanılmış haklar

saklı kalmak şartıyla işsizlik sigortasının tesisi yolunda büyük mücadeleler verdiğimizizi hatırlatmak isterim.

Bu konuyu çeşitli platformlarda gündemde tutmaya çalışan TÜRK-İŞ'in çabalarına rağmen, bugüne kadar işsizlik sigortası konusunda gözle görülmüş elle tutulur bir çalışma bulunmadığı ortadadır.

Değerli Arkadaşlarım,

Bir ülkede işsizliğin yaygın ve çok olmasının, işsizlik sigortasına engel teşkil ettiği veya işsizlik sigortasının altından kalkılmıyacak kadar ağır yükler getireceği şeklindeki görüşlere katılamayız.

Engellemeye yönelik bu tür eleştiri ve iddiaların gerçeği yansıtmadığı bilinmelidir.

İşsizlik sigortası, hepimizin bildiği gibi belirli nedenlerle işini kaybedenlere belirli süreler içinde ve belirli miktarlarda ödenen bir sosyal ödenek çeşididir.

ILO'nun, sosyal güvenliğin asgari normları ile ilgili 102 sayılı sözleşmesi, işsizlik ödeneğinin amaç ve sınırlarını da ortaya koyması

bakırından önem taşımaktadır. Buna göre, işsizlik ödenekleri işini kaybeden işçinin ortalamaya kazancının % 45'i ila 75'i arasında değişmektedir ve bu oran, her ülkenin kendi olanakları ölçüsünde tesbit edilmektedir.

Değerli Arkadaşlarım,

İşsizlik sigortasının getireceği mali yükün, iddia edildiği gibi, astronomik ve çekilemez derecede yüksek olmadığını söylemişim.

İşsizlik sigortası, diğer sigorta kolları gibi büyük masraflar gerektirmemektedir.

İşsizlik sigortası uygulamasında, yönetim giderlerinden başka göze batan bir masraf söz konusu değildir.

Aslında bugün, işsizlik sigortasının finansmanı için gerekli mali kaynak vardır. Ayrıca, yapılacak katkılarla oluşturulacak yeni bir fon, gerekli mali kaynağı sağlayabilir ve bu fondaki kaynak verimli alanlarda yatırım şeklinde değerlendirilmek suretiyle artırılıp geliştirilebilir.

Onun için istikrarlı bir ekönominin yanısıra, iş güvencesini de sağlamak suretiyle bu güçlünün aşılacağına inanmaktayız.

A Diğer teknik ayrıntılar ise, ülke koşulları ve çağdaş uygulamalara göre düzenlenecektir.

Bu bakımdan, teknik ayrıntılara burada girmek istemiyorum.

Ancak, sosyal güvenlik alanında en büyük sorunlardan birini teşkil eden işsizlik ve işsizliğin yarattığı sosyal dengesizliklerle ekonomik ve sosyal huzursuzluklar, işsizlik sigortasının uygulanmasıyla büyük ölçüde ortadan kalkabilir.

Öte yandan, işsizlik sigortası, gelir dağılımındaki adaletsizliği önleyeceği gibi, Türkiye'nin çağdaş görüntüsüne önemli bir katkı sağlayacaktır.

Ülkemizde işsizlik sigortasını zorunlu kılan koşulların varlığı, tartışılmayacak kadar açıktır. Sigorta tekniği açısından prim ödeme esasına dayanan bu uygulamaya ülkemizde de yer verilmesi gereklidir.

Şunu da belirtmek isterim ki, Türkiye'nin dev tasvip ettiği ILO'nun 102 sayılı Sözleşmesini onaylayan ülkelerin çoğunda, işsizlik sigortası yürürlüktedir.

Çalışma Meclisinin Değerli Üyeleri,

Bu noktada, bir endişemizi dile getirmek istiyorum.

Bazı çevreler işsizlik sigortası getirilecek ise, kıdem tazminatı kaldırılmı veya kısıtlanmalı gibi kazanılmış hakkı hiçe sayan bir öneriyle karşımıza çıkmaktadırlar.

Kıdem tazminatı, işçinin ileriye bırakılmış bir ücret bölümü olup, o işçinin yıllar süren emeğinin yegane meyvesini teşkil etmektedir.

Kıdem tazminatı ile bundan 15 yıl evvel olduğu gibi, bir ev satın almak artık hayal olmamakta beraber, hiç olmazsa kıdem tazminatını alan işçi, önünden geçemediği bakkalın, manavın borcunu kapatmakta ve ömrünün son yıllarında bir-iki parça yeni eşya almak şansına sahip olmaktadır.

İşçinin elinden bu hakkını ve bu son şansını almayı kimse düşünmesin.

İşçinin kıdem tazminatı ile başka bir hakkın takas edilmesi asla mümkün değildir. Buradan açıklıkla ve kesin olarak bir kez daha ifade

etmek istiyorum ki, işçinin kıdem tazminatı üzerinde alış-veriş yapmayız ve yaptırılmayız.

Bazı işverenlerin kendilerini batırıldığını iddia ettikleri kıdem tazminatı ödentsinin ücret maliyetleri içindeki payı, sadece ve sadece % 4.5 dolaylarındadır.

İşte pazarlık yapılmak istenen ve işçinin elinden alınmasına çalışılan kıdem tazminatı budur.

Onun için bu hakkın delinmesine değil, tartışmasına bile yanaşmayız.

Muhterem Arkadaşlarım,

Burada memnuniyetle ve şükranla kaydetmek isterim ki, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mehmet MOĞULTAY'ın işsizlik sigortası konusuyla kıdem tazminatının birbirinden tamamen ayrı değerler olduğunu ve kıdem tazminatı hakkına zarar gelmeyeceğini açıklamış olması, işçileri ferahlatmıştır.

Sayın Bakanımızın bu sözü, bizim için teminatıdır.

İşsizlik sigortası uygulanmasıyla ülkemizde artarak devam eden bireysel ve toplumsal

birçok sorun ortadan kalkacak, refah tabana doğru yayılacak ve çalışanların maruz kaldıkları en büyük sorunlardan biri bu şekilde önlenebilecektir.

Değerli Çalışma Meclisi Üyeleri,

Bu noktada, işsizlik sigortasının kurumlaşmasına yönelik bir önerimizi bilgilerinize sunarak konuşmamı tamamlayacağım.

İşçinin yegane sosyal güvenlik müessesesi olan Sosyal Sigortalar Kurumu, üst yönetimindeki aksaklıklar, nakdi ve aynı varlıkların rantabl işletilememesi, prim tahsilindeki beceriksizlikler, siyasi tercihlerin ağır basması sonunda uğranılan zararlar ve daha bir sürü nedenlerle bugün oldukça güç koşullar içine itilmiştir.

SSK'nın en kısa sürede bu durumdan kurtulması en büyük beklentilerimiz arasındadır.

İşsizlik sigortası, iş ve işçi Bulma Kurumu bünyesinde yürütüleceğine göre, bu kurum da SSK'nın durumuna düşürülmüştür.

Bu itibarla iş ve işçi Bulma Kurumu bünyesindeki işsizlik sigortası Ünitesi, işçi,

İşveren, hükümet kuruluşunun eşit oranda temsil
edileceği özerk bir yönetim kadrosuna sahip
kılınmalı ve her türlü baskıdan uzak
çalışmalıdır.
Beklediğimiz işsizlik sigortası müessesesinin
en kısa sürede uygulamaya geçeceği
inancıyla yüce heyeti nizi işçi kesimi adına
saygılarımla selamlarım.

**TÜRKİYE
İŞVEREN SENDİKALARI
KONFEDERASYONU**

haber bülteni

Mesrutiyet Cad. 174, 06650 Kızılay-Ankara Tel: 118 32 37 3 118 36 8 4 Telex: 2122 Csk trk Fax: 118 44 7 3

**TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU
YÖNETİM KURULU BAŞKANI REFİK BAYDUR'UN
VIII. ÇALIŞMA MECLİSİNİN AÇILIŞINDA
YAPTIĞI KONUŞMA**

27.4.1992

Sayın Bakan,

ve Bakanlık Mensupları,

Çalışma Meclisinin Değerli Temsilcileri,

Basın ve TRT'nin Kıymetli Temsilcileri,

Sayın Konuklar,

Türk Çalışma Hayatında güzel bir diyalog zemini oluşturan Çalışma Meclisimizin uzunca bir aradan sonra yeniden toplanmasından dolayı işveren camiası olarak duyduğumuz memnuniyeti ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum. Bu vesile ile hepinizi Konfederasyonum adına saygı ile selamlıyorum.

Sayın Dinleyenlerim,

İşsizlik, beraberinde getirdiği ekonomik ve sosyal maliyetleri ile hemen hemen her ülkede çözüm aranan önemli bir sorundur. Zira, ülkelerin ekonomik kalkınmasında diğer kaynakların yanı sıra sahip olunan insangücü potansiyeli önemli bir yere sahiptir. Bu potansiyelin üretken kılınarak ekonomiye kazandırılması, ülkelerin vazgeçemeyeceği bir hedeftir. Hatta, yaşadığımız çağda sadece emeğin üretkenliği değil, verimli üretkenliği büyük ağırlık taşımaktadır.

Bugün bütün dünya ülkeleri, işsizlik sorununun çözümünü yeni yatırımlarda aramakta ve bu amaçla yatırımları teşvik eden politikalar izlemektedir. Hiç kuşkusuz, ülkemizde de hızla artan nüfusumuza yeterince çalışacak iş yaratamaktan kaynaklanan yapısal işsizlikle mücadelenin başta gelen yolu, iş talep eden nüfusa yeterli işyeri açabilmekten geçmektedir. Bu da, istikrarlı, devamlı ve etkili yatırım politikalarının uygulanması ile mümkündür.

Sayın Bakan,

Değerli Temsilciler,

Çalışma Meclisimizin gündem maddesi olan işsizlik sigortası konusunda özellikle şu hususa dikkatinizi çekmek istiyorum.

Türkiye önce hızlı nüfus artışı, sonra da istihdam sorununu çözmek zorundadır. İşsizliğin neden olduğu olumsuz ekonomik ve sosyal sorunların giderilmesinde bu temel hedef gözden kaçırılmamalı ve bütün çabalarımız sonuçta bu amaca hizmet etmelidir. Çünkü ülkemiz, hızla kalkınmak ve bu arada sahip olduğu önemli kaynak olan insan gücünü verimli kullanmak zorundadır. Bu nedenle inanıyorum ki, Türkiye için işsizlik sigortasından daha fazla önem taşıyan konu, işsizliğe yol açan erkenlerin ortadan kaldırılmasıdır.

Belirtmek istediğim bir diğer konu da, işsizlik sigortasının işsizliği tazmin edici politikalarından sadece bir tanesi olmasıdır. Bugün, çeşitli ülkelerde işsizliği tazmin edici politikalar, ekonomik ve sosyal yapıya, finansman kaynaklarına, teşkilatlarına düzeyi gibi konulara bağlı olarak farklılaşabilmektedir.

Bu vesile ile, çok önemli gördüğümüz ve işsizlik sigortası ile doğrudan ilgili bulduğumuz bir konuya da işaret etmek istiyorum.

Bilindiği üzere bir süre önce kamuoyunun tartışmasına açılan iş güvencesi ile ilgili İş Kanunu değişikliği taslağı, işsizlik sigortasının ayrılmaz bir konusudur. Bugün batı ülkelerinden örnek alındığı ifade edilen iş güvencesi taslağının, örnek alındığı ülkelerde, önce işsizlik sigortası uygulamaya sokulmuş, iş güvencesi de bu sistemin bir kontrol mekanizması olarak sonradan mevzuatına girmiştir. Diğer bir deyişle, iş güvencesi ile ilgili düzenlemeler, işsizlik sigortası sisteminin bir ürünü, onun bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Hiç bir ülkede bunun aksi iddia edilemez, tersi hiç bir örnek gösterilemez.

Bu bakımdan, İşsizlik Sigortasının gündeme alınmasını bilinçli ve takdire değer bir yaklaşım olarak değerlendiriyoruz. Diyoruz ki, batı ülkelerini örnek aldıklarını iddia edenler bu örneğe uygun olarak önce İşsizlik Sigortasının kurulmasını sağlamak, sonra da buna uygun iş güvencesi konusunu tartışmaya açmalıdırlar. Bunun aksini yapmada ısrarlı olmak, arabayı atların önüne koşmak anlamına gelir. Bu düşüncede ısrarlı olanların, batı ülkelerini örnek göstermeye hakları yoktur.

Konu iş güvencesine gelince, bu hususta da birkaç cümle söylemeden geçemeyeceğim.

Bu konuda taraflar olarak, duygusal değil, objektif olmak mecburiyetindeyiz. Kişisel menfaatlerimizin, işletme menfaatiyle birlikte olduğunu, işletme menfaatlerinin ülke yararlarını doğurduğunu ve bunların hepsinin bir bütünlük teşkil ettiğini unutmamalıyız.

Bugün, iş güvencesi hususlarını uygulayan ülkelerin hepsinde, önce işsizlik sigortası uygulamaya sokulmuştur. Sonra bu ülkelerin hepsinde adalet mekanizması bu soruna cevap verebilecek imkanlarla donatılmış, hatta iş mahkemelelerinde işçi ve işveren üyeler görevlendirilmiştir.

Batı ülkelerini örnek gösterirken, sistemin bütününe görmeye ve göstermeye özen göstermeliyiz. Sistemin bazı bölümlerinden söz etmemek, yan müesseseler yokmuş gibi meseleyi izah etmek, yanıltıcı olmaktan öteye bir anlam taşımaz. Uluslararası sözleşmelerin hiç birisi amir hüküm ihtiva etmez. Bununla beraber ülkelerin tercih edebileceği alternatifleri de içlerinde gösterirler. Nitekim, 158 sayılı sözleşmede alternatifler belirlenmiş durumdadır.

En önemlisi, örnek alınan batı ülkelerinin hepsinde de geçerli sebebe dayalı işten çıkarma halinde verilecek tazminat daha az, geçerli sayılmayan sebebe dayalı işten çıkarma halinde verilecek tazminat ise daha çoktur. Batıda ödenen ve yüksek sayılan tazminatlar, bizim Kıdem Tazminatının ölçü ve çerçevesinde bulunmaktadır. Bu doğruları da görmek ve değerlendirmek mecburiyetindeyiz.

İşte bu ve benzeri pek çok konudaki farklılıkları gözönüne almadan, yokmuş gibi hareket etmek yanıltıcı sonuçlara götürmekte ve boş yere taraflar arasında gerginliğe sebep olmaktadır. Bu ortamı sona erdirmek ve kamuoyu önünde keskin görüş ayrılıkları olan değil, doğruları birlikte gören taraflar olmak mecburiyetindeyiz. Unutmayalım ki çalışma barışı, kesimlerin yalnız birinin sorumluluğunda değildir ve olamaz.

Çalışma barışını çok yakından ilgilendirdiğine inandığımız bu konu, ne koalisyon hükümetinin kendi iç dengelerinin ne hükümet ile işçi kesiminin, ne de hükümet ile sanayicilerin arasındaki bir konudur. Bu konu, ülkenin konusudur. Bu konu yeni istihdam yaratma, işsizliği azaltma çalışan işletmeleri geliştirme ve ayakta tutma özellikle özel sektörün kalkınmadaki görevlerini daha büyük bir arzu içinde yerine getirebilme sorunudur. Tasarıyı hazırlayanlar ve tartışanlar, bu gerçekleri bütün olarak değerlendirmek mecburiyetindedirler. Aksi takdirde gelecekte, bugün yapılanların yanlış olduğu gerçeğini söylemekten ve zamanı boş yere harcamaktan başka bir şey yapmış olmayacağız.

Sayın Dinleyenler,

Şunu iyi bilmemiz gerekir ki, ülkemizde var olan kıdem tazminatı müessesesi de hukuki ve ekonomik olarak, ücret karşılığı çalışanlara, işveren tarafından desteklenen bir istihdam garantisi sağlamaktadır. Bu yönü ile işsizlik sigortasının yerini tutan ve dünyada işsizliği tazmin edici politikarlardan biri olan toplu ödeme yaklaşımını kabul eden bir uygulamadır. Bu nedenle, ülkemizde işsizlik sigortasının kurulması halinde, Türk İş Hukukunda işten çıkarma tazminatı, işsizlik sigortası ve emeklilik ikramiyesi fonksiyonlarını gören kıdem tazminatı, yeniden ele alınmalı ve işletmeler bakımından mükerrer bir ödemeye yol açılmamalıdır.

Sayın Bakan,

Çalışma Meclisinin Değerli Temsilcileri,

Hiç kuşkusuz, konunun bir diğer önemli yanı da, işsizlik sigortasının finansmanıdır.

Bilindiği gibi, ülkemizde devlet sosyal sigortanın finansmanına katkıda bulunmamakta ve sistem işçi ve işverenler tarafından ödenen primlerle finanse edilmektedir. Batı ülkelerine göre oldukça yüksek olan prim oranlarının yanısıra, sosyal amaçlı fonlara yapılan ödemeler, başta istihdamı olumsuz yönde etkilemektedir. Öte yandan, ücret üzerinden devlete yapılan ödemelerin bu şekilde artması işverenin işçiye verdiği net ücreti düşürmekte, bu ise sendikaların aşırı zam taleplerine neden olarak taraflar arasındaki ilişkilerin bozulmasına yol açmaktadır. Bütün bunlar göstermektedir ki, yeni bir prim yüküne, ne istihdamı artırma baskısı altındaki ekonominin de işçi ve işverenin katlanacak gücü kalmamıştır. Dolayısıyla, devlet bu sigortanın finansmanını taraflara yeni yükler getirmeksizin, Zorunlu Tasarruf Fonu, Konut Fonu gibi sosyal amaçlı fonlardan sağlama yoluna gitmelidir. Aksi takdirde, halen yüksek olan işgücü maliyetlerindeki artış, işletmeleri teknoloji yoğun yatırımlara yönelterek, teknolojik işsizliği ortaya çıkarabilecektir.

Diğer taraftan, ülkemizde sigortalı işçi sayısı kadar işsiz bulduğuna dikkatinizi çekmek istiyorum. Hiç işe girme şansını elde edememiş ve herhangi bir sosyal güvenlik hakkını kazanamamış olanlara ayrılması gereken kaynakların, işsizlik sigortası yoluyla çalışırken işini kaybedenlere aktarılmasının adaletsiz bir sonuç doğuracağından endişe duymaktayım. Bunun yanısıra, bu sigortadan yararlananlar öncelikle işe yerleştirilmeye çalışılacağından, ilk defa işe gireceklerin iş bulma imkanındaha da güçleşeceği kanaatindeyim.

Bu arada belirtmek isterim ki, Sayın Başbakan'ın Güneydoğu Anadolu'da yakın zamanda gerçekleştirilecek ekonomik ve sosyal reformlar arasında işsizlik sorununun çözümünde yer aldığını bildirmesi, Konfederasyonumuzca memnuniyetle karşılanmıştır. Unutmamak gerekir ki, geri kalmış bölgelerimize devletin acil çözümler araması sosyal hukuk devleti olmanın da bir gereğidir.

Kanımızca bu çözüm, işsizlik sigortasından ziyade Batı ülkelerindeki örneklerde olduğu gibi "işsizlik yardımı" şeklinde olmalıdır. Çoğu gelişmiş ülkelerde devletin sosyal politikası içinde yer alan ve örneğin, hiç çalışmamış

genç işsizlere yönelik olarak uygulanan işsizlik yardımlarının bizde de Güneydoğu Anadolu gibi işsizliğin büyük boyutlara ulaştığı bir bölgede uygulanması son derece olumlu bir adımdır. Bu vesileyle Konfederasyonumuzun, Devletin önümüzdeki on yılda uygulayacağı istihdam politikası çerçevesinde ele alınabilecek bu adımı tam olarak desteklemeye hazır olduğunu belirtmek isterim.

Sayın Bakan,

Değerli Temsilciler,

Sözlerime son verirken, son derece yararlı görüşlerin üretileceğine inandığım Meclis çalışmalarının başarılı geçmesini diler, sizleri şahsım ve Konfederasyonumuz adına en içten duygularla selamlarım.

HAK-İŞ

TÜRKİYE HAK İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

"İŞSİZLİK SİGORTASI"

Genel Başkan
Necati ÇELİK'in
ÇALIŞMA MECLİSİNDE YAPTIĞI
KONUŞMA METNİ

27 NİSAN 1992

ANKARA

Hepimizin yakından bildiği gibi İşsizlik Sigortası, uzun yıllardan beri ülkemizde, gerekli ve uygulanabilir olup olmadığı, nasıl finanse edileceği, işsizlik yardımı ile beraber yahut ayrı olarak, kıdem tazminatı ile beraber veya kıdem tazminatı kaldırılarak uygulanması ve benzeri konular açısından tartışılmaktadır.

Zaman zaman bu konularda ve uygulandığı ülkelerdeki durumlarında, uluslararası sözleşmelerde araştırmalar yapılmış, yasa tasarıları ve tasarıları hazırlanmıştır. Fakat yasal düzenleme ile ne yazık ki bugüne değin hayata geçirilememiştir.

Çalışma hayatının gündemine bu günlerde bu husus yine girmiş bulunmaktadır.

1990-1994 yılları arasında kapsayan Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında ilke olarak, çalışmak istediği halde işsiz kalanlar için işsizlik sigortası çalışması yapılmasına yer verilmiştir.

20 Ekim 1991 Millîvekili Genel Seçimlerinden sonra işbaşına gelen bugünkü hükümetin programında, işsizlik sigortası uygulamasına geçileceği yazılıdır.

Bundan önceki gündeme gelişlerden bu seferki farklıdır. Çünkü İşsizlik Sigortası Yasasının çıkarılarak uygulanmasını zorunlu kılan oldukça önemli sebepler vardır. Bu sebeplerle, daha önceleri bulunmayan, bilinmeyen durumlar ortaya çıkmıştır.

Zira Türkiye'nin bugününde işsizlik sigortası, normal ve bilinen şartlardaki tanımlamasından daha önemli ve çarpıcı anlamlar taşımaktadır.

İşte bu iltiyaçla olsa gerek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, işsizlik sigortası ile ilgili bir metin hazırlamış, bu husustaki görüşlerini, gerekçeleriyle bugün burada açıklamış ve konunun görüşülmesi maksadıyla Çalışma Meclisi'ni toplantıya çağırmıştır.

İŞSİZLİK SIGORTASI İLE İŞSİZLİK YARDIMI :

İşsizlik Sigortası, normal şartlardaki tarifleriyle;

"çalışmak isteyen işçinin, durumuna uygun bir iş bulamayıp işsiz kalması halinde, emeği karşılığında alacağı gelirden kendi kusuru olmaksızın mahrum kaldığında, bu gelir kaybını belirli ölçüde karşılayan sigorta"dır.

İşsizlik Sigortası ve İşsizlik Yardımını işsiz kalan işçinin sosyal güvenliği açısından aynı potada mütala etmek yanıltıcı olur. Bilindiği gibi İşsizlik Yardımı, adından da anlaşılacağı gibi garanti vermeyen, kamu ve mesleki kuruluş kaynaklarından temin edilen, miktarı ve ödeme süresi her zaman yeterli olmayan ödemedir. Halbuki işsizlik sigortasında garanti, yani teminat vardır. Öncesinde sosyal taraflara finans mükellefiyeti, kamu katkısı vardır. Belirli şartlar sonucu işsiz kalınmasında ödeme zorunluluğu getirilir. Yani yardım gibi kamu ve mesleki kuruluşların mürüvvetine bırakılmışlık yerine işsizlik döneminin sigorta edilmiş olması keyfiyeti sözkonusudur.

İşsizlik Sigortası, Birleşmiş Milletlere üye 157 devletten Avrupadakilerin çoğunda, Afrika, Amerika, Asya kıtalarındaki bazı devletlerle birlikte 40 tan fazla ülkede -bir kısmında ise işsizlik yardımı ile birlikte- uygulanmaktadır.

Prim kesintilerinin, işçiden küçük oranlı, işverenden daha büyük oranlı ve kamu katkılı olmasıyla finans kaynağının dengeli ve ölçülü biçimde yapılması, bugünün şartlarına göre en uygunudur kanatındeyiz.

İşsizlik yardımı ise; işsizlik sigortasının işleyişini, sağlaması beklenen faydayı azaltmayacak, aksatmayacak şekilde, kamu, mesleki kuruluşlar, fonlar, gönüllü kaynaklardan oluşturulacak şekilde düzenlenmelidir.

İşsizlik Sigortasının sektör ve bölge bazında önce pilot olarak uygulamaya konulması, işsiz kalmanın hangi sektörde ve hangi bölgede önceden bilinmesinin imkansızlığı nedeniyle ülke çapında düşünülmelidir.

İŞSİZLİK SİGORTASI VE KIDEM TAZMİNATI İLİŞKİSİ :

Ülkemizde ileri sürülen bir kısım görüşlere göre İşsizlik Sigortası uygulanacaksa Kıdem Tazminatının kaldırılması gerekir denmektedir.

Yukarıda ifade ettiğimiz gibi her ikisinin ödeme şartları ve güvence mahiyeti ve süresi tamamen farklıdır.

İşsizlik Sigortası yine yukarıda tanımladığım gibi, çalışmak isteyen işsize, iş buluncaya kadar belirli bir süre, emek geliri kaybının bir kısmını karşılayan, süre bitiminde veya iş bulunca kesilen bir sigorta ödemesidir.

Yabancı ülkelerde Kıdem Tazminatı veya yerini tutan ödemelerden farklı olan işsizlik sigortası uygulamaları sayısızdır. Kıdem Tazminatı ise işçinin tekrar iş bulup çalışmasına veya çalışmamasına bakılmaksızın işçinin geçmiş yıllarındaki sadakatla çalışmasının, kıdeminin ödüllendirilmesidir. Başka bir anlatımla hak edilen ödemenin sonraya bırakılmasıdır.

Ülkemizde işsizlik, birkaç yıldanberi özellikle kötüye gidişin bugününde, şartları normalin dışına taşmış, müzmin sosyal hastalık haline gelmiş, işsizler ordusunun sayıları, onlar, yüzler, binlerle sayılan, işten çıkarmalarla milyonları katlayarak çoğalmış, azgınlığı artan enflasyonla, işsizi daha çok ezmiş, işe güvence, işsize ve işçiye işkence olmuştur.

Bütün bunlar ve benzeri olumsuzluklar, yanardağ ağzından taşıp ilerleyen, yayılan lavlar gibi işsizleri, çaresizleri, ortada olan ve kalanları yakıp yıkmaktadır.

İşsizlik Sigortası düzenlemesi ve uygulamasının bedeli, karşılığı, kıdem tazminatı'nın kaldırılması olamaz, olmamalıdır.

İşsizlik Sigortası uygulandığı takdirde kıdem tazminatının kaldırılmasını isteyen ve emsal olarakta batılı ülkeleri gösteren görüş, doğru değildir. Bu ifadeye göre batılı ülkelerde işsizlik sigortası uygulanmaktadır, fakat bunun yanında ayrıca kıdem tazminatı uygulaması yoktur. Bu iddialar gerçekçi değildir. Batıda her ikisini de uygulayan ülkeler vardır. Batılı demokratik hukuk devletlerinden Almanya ve Fransa'da kıdemli işçiler, işverenlerce değişik terimler altında yapılan kıdem ödemelerinden yararlanmaktadırlar. Fransa'da bunun kanundaki adı "işten çıkarma tazminatı"dır, ağır kusur dışında hizmet akdi feshedilen işçiye, kıdemine göre değişen oranlarda ödeme yapılmaktadır. İşçi bu tazminatın yanında, başka imkanlardan, mesela işsizlik sigortası ödemelerinden de yararlanmaktadır. Diğer bir deyimle, işsizlik sigortasından yararlanma, kıdeme bağlı bu tazminata hak kazanılmasını etkilememektedir. Çünkü işsizlik sigortası ödemesi, işsizlik nedeniyle işçiye sağlanan bir sosyal güvenlik ödeme-

si iken, kıdem ödemesi kıdeme bağı olarak ödenen bir tazminat olarak kabul edil-
mektedir.

Ülkemizde 1936 yılında 3008 sayılı İş Kanunu ile getirilen kıdem tazminatı, zamanla kanunla yapılan düzenlemelerle İş Hukukumuzun temel bir kurumu haline gelmiştir. En son 1475 sayılı İş Kanunu ve sonraki değişikliklerle emredici, buyurucu kurullarla şartları belirlenen bir işçi hakkına dönüşmüştür. Bu itibarla temel işçi hakkı olan Kıdem Tazminatı kesinlikle tartışma konusu dahi edilmemelidir.

Bu duygu ve düşüncelerle Çalışma Meclisinin değerli delegasyonunu saygıyla selam-
lıyorum. Tüm katılımcılara katkılarından dolayı teşekkürlerimi arz ediyorum, işsizlik si-
gortası uygulamasına bir an önce geçilmesini temenni ediyorum, Çalışma Meclisi'ne
başarılar diliyorum.

DISK

TURKİYE DEVİRCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

BASIN AJANSI

ANIT KÜLTÜR YERİ ÇARŞI BAĞIÇLARINDA "BAŞKA" BAKIRLERİ STANBUL
TEL: 076 10 40 / 575 07 56 / 575 20 54 FAX: 501 10 79

27.4.1992

DISK Genel Başkanı Kemal MERİTOĞLU'nun 27.4.1992 tarihli Çalışma Meclisi toplantısı açılışında yaptığı konuşma metnidir:

Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Bakan, Çalışma Meclisi'nin Sayın Katılımcıları, Değerli Basın Yayın Mensupları ve Değerli Konukları;

Çalışma Meclisi'nin 1984'den sonra, ülkemizin önemli sorunlarından biri olan "İssizlik Sigortası" nı ele almak üzere ilk kez toplanması sevindiricidir. Ancak Çalışma Meclisi'nde yalnızca bir tek konunun ele alınmasını, çalışma yaşamının demokratikleştirilmesinin temel gündem maddesi olduğu günümüzde, öncelikli bir eksenlik olarak görmekteyiz.

Uluslararası Çalışma örgütü ILO'nun 1992 Genel Kurulu öncesinde toplanan bir Çalışma Meclisi'nin gündemi, bizce Koalisyon Protokolü ve Hükümet Programındaki çalışma yaşamına ilişkin esasları ve somut olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda yaptığı konuşmadaki konuları ve ILO standartlarını kapsamalıydı. Yine bize göre Çalışma Meclisi taraflara daha uzun bir süre önce bildirilip, Meclis'in çalışma süresi daha uzun tutulabilirdi. Bu yapılmadığına göre Üçerimiz ILO Genel Kurul öncesinde demokratik katılım temelinde, casitli konularda toplantıların yapılmasıdır.

Ayrıca belirtmek isteriz ki Çalışma Meclisi ve benzeri çalışmalarındaki katılım ve temsil kuralları ülkemizde son derece anti-demokratiktir. Bu tür çalışmalarda ısrarla 3146 sayılı yasanın 26. maddesindeki "en fazla işçiyi temsil" yaklaşımını uygulanmaktadır. Günümüzde gelişmiş ülkelerde asılmış olması bir yana; "Bu 12 Eylül hukukunu ortadan kaldırma" sözü veren bir iktidarın yaklaşımına da tersdir.

Kurulduğu günden bu yana önerdiği alternatif çözümlerle toplumun bagrında kök salmış, derin bir sendikal birikime sahip konfederasyonumuzun bu tür platformlara aktif katılımı zorunludur. DISK çalışma yaşamını ve işçileri ilgilendiren her konuda taraftır. DISK'e taraf olduğu konularda tam bir katkıda bulunma olanlığının tanınmaması anti-demokratiktir. Anti-demokratik yaklaşımlarla "konsensus" sağlanamayacağı iş açıktır.

B

Belirtmek isterim ki DISK Yönetim Kurulu olarak, yasalardaki anti-demokratik hükümlere uygun olarak yapılan, görüşlerimizi tam olarak ifade edemeyeceğimiz çalışmalara katılmama, sorumluluğuna ortak olmama kararındayız. Bu nedenle Çalışma Meclisi'ne de katılmayacaktık. Ancak Sayın Bakan'ın Katılımı düzenleyen hükümlerin, çalışma yasamın düzenleyen diğer hükümlerle birlikte hemen ele alınacağını bizzat belirtmesi üzerine, bu konudaki görüşlerimizi kamuoyuna duyurmak için, bu kürsüden konuşmaya karar verdim. Bundan ifade etmek isterim ki, Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri verilen sözlerin, demokratikleşmeye yönelik vaatlerin biran önce yerine getirilmesini beklemektedir. Sonuç olarak talebimiz Ülkemizin Haziran 1992'de yapılacak 10. Genel Kurulu'na, çalışma yasamı açısından demokratik, çağdaş bir ülkede var olması gerekli koşullara sahip olarak katılması ve bu amaçla yukarıda belirttiğimiz tekliflerin hemen yapılmasıdır.

Sayın Bakan, Sayın Katılımcılar;

Çalışma Meclisi'nin gündemini oluşturan işsizlik sigortası ülkemiz çalışanları açısından çok önemlidir. İşsizlik dün de bugün de, sadece çalışmayanların değil, çalışanlarında en önemli sorunlarından biridir. İşsiz kalma riski bir yana, her türlü hak talebinin önünde bir engel olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle de bu sorun, bugüne kadar ciddi bir biçimde ele alınmamıştır. Öyle ki Türkiye'de bugün gerçek işsizlik rakamını veren güvenilir istatistik verileri yoktur. İlgili kurumların işsizlik istatistikleri hem çelişkili hem de eksiktir.

Evci emeğin ve çalışabilir öğrencilerin dikkate alınmadığı bu istatistiklerin yanlış varsayımları, işsizliğin gerçek düzeyini göstermekten uzaktır. Bugün Türkiye'de imalat sanayinde istihdamda azalma vardır. Buna karşılık hizmetlerde buna karşılayacak artış yoktur. Bağımlılık oranı, yani her yüz çalışanın bakımına yükümlü olduğu kişi sayısı, Cumhuriyet tarihimizin en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Faal nüfusun tamamını dikkate aldığımızda, işsizlik oranının % 22 olduğuna söyleyebiliriz. Sündeki şelleştirme politikaları ile işsizlik oranı daha da artacaktır.

İşsizlik, bugüne kadar tercih edilen sosyo ekonomik yapının bir sonucudur. Bunu yaratan politikaları belirleyenler, siyasi iktidar ve onları destekleyen, yönlendiren sermayedir. Özellikle 12 Eylül sonrasında çalışma hayatına ilişkin tüm olumsuzlukların sorumlusu iktidarlardır, onların her dediğini yasalastıran 12 Eylül yönetimi ve ANAP iktidarları; onlara destek olanlardır. 12 yıl boyunca uygulanan onca teşvik, vergi kolaylıklarına,

dis borçlanma ile kaynak aktarımına rağmen yeterli ve gerekli istihdam yaratamamışlardır. Yatırımcı değil rantiyeye olmuşlardır. Bugün ülkemizde işsizlik ciddi bir sorunsal bunun vebali işverenlere aittir ve bu sorumluluktan kaskmalarına izin verilmemelidir.

İşsizliğin var olduğu ülkelerde, işsizlik sigortası sorunu hafifletmeye yönelik zorunlu bir araçtır. İşsizlik

sigortası konusunda çok değişik tanımlamalar yapmak mümkündür. Ancak biz şöyle bir tanımlama yapabiliriz:

İşsizlik sigortası, işsizlik olgusunun, kendi iradesi dışında işini kaybeden yada çalışma istek ve yeteneklerine rağmen iş bulamayan bireyler ve aileleri ile toplum üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmayı amaçlayan toplumsal bir kurumdur. Türkiye'de işsizlik sigortası tartışmaları 1959 yılında başlayan 33 yıllık bir öyküdür. Gündeme her geldiğinde işverenlerin, kar, faiz, rant geliri sahiplerinin sürekli reddettikleri, başka toplumsal kurumlarla karşılaştırmasını yapıp, ikameci mantıklarla mevcut toplumsal kurumları yok etmeye çalıştıkları bir öyküdür.

İşsizlik sigortası tartışmalarında işverenlerin yaklaşımı, oluşturulduğu takdirde kıdem tazminatına ve işçi çıkarmadaki bazı engellere gerek olmadığı biçimdedir.

Bu tamamen yanlış bir yaklaşımdır. Kıdem tazminatı işsizlik sigortası yerine kurulmuş bir korum değildir. Dünyanın diğer ülkelerinden farklı bir biçimde, farklı nedenlerle oluşturulan ve geliştirilen kıdem tazminatı, toplumsal bir araçtır. İşçinin emeğinin doğrudan karşılığıdır. Böyle bir karşılığın yok edilmesine izin vermeyeceğiz.

Diğer yandan isten atılmalara yargı güvencesi ve idari denetim getirmek ile yukarıda tanımladığımız işsizlik sigortası apayrı şeylerdir. Yargı güvencesine itiraz eden, sivilanca karesi çıkan işverenler, işsizlik sigortası gündeme gelince, iki ayrı kavramı kesitli olarak karıştırmaktadırlar. Türkiye işçi sınıfı bu aldatmacaya da izin vermeyecektir.

İşverenler, işsizlik sigortasının klasik sigorta tekniğine göre çalışmasını talep etmektedirler. Yani belli bir süre prim ödeyenler bundan yararlanacaklardır, sadece işsiz kalan çalışanlar yararlanacaklardır. Oysa hiç iş bulamayanlar veya ekonomik koşullar sonucu küçük işyerlerini kapatanlar önemli bir işsiz grubunu oluşturmaktadırlar. Bunlardan prim ödemelerini bekleyemez ve isteyemeyiz. Bu durum klasik sigorta mantığının geçersizliğini açıkça göstermektedir.

Hükümet programında sosyal devlet anlayışı vurgulanmaktadır. Sosyal devlet, tüm bireylere çalışma olanakları yaratmak, temel insan haklarından olan çalışma hakkını yaşama geçirmek zorundadır. Bu yükümlülüğünü yerine getiremediği durumlar da, insanları sonuçlarına karşı korumak zorundadır. İşte bu yüzden işsizlik sigortasını oluşturmak ve finanse etmek sosyal devletin zorunlu mantıksal sonucudur.

Diğer yandan işsizliğin birde gerçek sorumlusu sermayedir ve sonuçlarına katlanmalıdır. İşsizlik sigortasında hiçbir biçimde günahı olmayanlar, emekçilerdir. Sorumlusu olmadıkları bir olayın sonuçlarına katlanmak zorunda bırakılamazlar. Bu temel yaklaşımdan sonra belirtmeliyiz ki:

- Bir işsizlik sigortası kurumu derhal oluşturulmalıdır.

- Bu kurumun finansmanı yalnızca devlet ve işverenler tarafından sağlanmalıdır. İş kazası, meslek hastalığı primlerini yalnızca işveren ödemektedir. İşsizlik de benzeri bir riskdir.

- İşsizlik sigortası kurumunun başlangıç finansmanında çalışanlardan zorunlu tasarruf nedeni ile toplanan yirmi trilyona yakın para kullanılmalıdır. Bu çalışanların fedakarlığı olarak bilinmeli ve daha fazlası beklenmemelidir.

- Çalışma hayatına yeni girecekler için Avrupa da olduğu gibi işsizlik yardımı getirilmelidir.

- Oluşturulacak "İŞSİZLİK SİGORTASI KURUMU" yönetiminde tüm işçi konfederasyonları yer almalıdır.

- Kıdem tazminatı bu tartışmanın tümüyle dışında bırakılmalıdır.

Ancak bizim için esas yapılması gereken en mükemmel işsizlik sigortasını kurmak değildir. Asıl olan işsizliği ortadan kaldırmaktır. Bu nedenle sunuları öneriyor ve talep ediyoruz.

- Vakit geçirmeksizin istihdamı artırıcı politikalar septenmeli ve hayata geçirilmelidir.

- Bu amaçla son teknolojik gelişmelerden ülkemiz koşullarına uygun sonuçlar çıkarılmalı; küçük ve orta boy işletmeler bu bağlamda ele alınmalıdır.

- Çalışma süresi ilk aşamada 40 saate indirilmeli, giderek Avrupa standartlarına getirilmelidir.

- Kamu kuruluşları toplumsal hizmetleri yaygınlaştırıcı, istihdam artırıcı alanlara yönelmelidir.

E

- Tüm emekçilere ve özellikle gençlere, gelişen teknolojilere uygun mesleki eğitim verilerek, çalışmaya hazır hale gelmeleri sağlanmalıdır.

- Sendikaların toplumsal yaşamda rollerini gerçek anlamda yerine getirebilmeleri için, çalışma hayatı

demokratikleştirilmeli, en azından ILO standartları düzeyine getirilmelidir.

- ILO standartları düzeyinde bir iş güvencesi derhal yasal çerçeveye bağlanmalıdır. Bu çerçeve içerisinde yargı güvencesi ve sendikal denetim mutlaka yer almalıdır.

Diliyoruz ki, ILO standartlarını 19. yüzyıldan kalma diye eleştiren sermaye, 2000 li yıllara giderken, bu eleştirilerini haklı kılacak düzeyde katılımcı, demokratik hak ve özgürlüklere uygun bir yasal çerçeveyi, işçilerle birlikte oluştursun. İnsanların yaşama hakkından sonra en kutsal hak olan çalışma hakkını koruyacak önlemlere EVET desin. Aksi takdirde 19. yüzyıldan çok daha geride bir mantığın temsilcisi durumuna düşeceklerdir ve Türkiye işçi sınıfı bu mantığın çalışma hayatına hakim olmasına asla izin vermeyecektir.